

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXX. évfolyam

9. szám

Komárom, 2009. szeptember

Ára 35 cent

CSAK ANNAK VAN ÖRÖK ÉLETE, AKI HISZ

„Kicsoda hát a hű és bölcs szolga, akit az ő ura gondviselővé tett az ő háza népén, hogy a maga idejében adjon azoknak eledelt?” (Mt 24,45). A kis- és nagytárkányi, tiszta- és ágcsernyői egyházközségek emlékezni jöttek ősökre, elődökre. A gyülekezet és a zempléni (illetve előtte keletkassai) egyházmegye esperes-lelképásztorára, Kún Istvánra emlékezhetünk születésének kilencvenedik, halálának pedig tizenötödik évfordulóján. Hálásak vagyunk a család kezdeményezéséért és a gyülekezet vezetőségének és tagjainak a szolgálatkészségükért, hogy ez az alkalom megvalósulhatott.

De minek lehet most örvendezni, és mi miatt kell szomorkodni? A válasz Isten ígéből lesz világos. Két ige hangzott el. Igeolvasásként Ezékiel próféta könyvének 34. részéből egy nagyon komoly intés a pásztorok irányába, a másik ige egy rövid kérdés Jézus ajkáról, hogy kicsoda a hű és bölcs szolga. Az Ezékiel próféta könyvéből vett igeszakasz a rossz pásztorokról szól, Jézus kérdése pedig a jó sáfárról és a jó sáfárságról.

Ezékiel kora olyan kor volt, amikor a pásztorok nem azt tették, ami kedves Isten előtt. A „pásztorok” alatt nemcsak azok értendők, akiknek az volt a tisztségük, hogy az Isten népét Isten ígéje szerint vezessék, tanácsolják, hanem a nép vezetői, sőt a családok vezetői is. Miről ír itt a próféta? Nagyon komoly hangon és keményen szól, és azt mondja, jaj a pásztoroknak, akik elszedték a nép eledelét, a sebesültet nem ápolták, a betegeket nem gyógyították, a gyengéket nem erősítették, nem karolták föl, megfelelő irányba nem terelték. Nagyon komoly ítélet a pásztorok fölött az, hogy Isten a kezükből elkéri a nyáját, mert az az övé.

Testvéreim! Minden pásztor felelősséggel tartozik a rá bízott nyájért. Isten minden pásztortól el fogja kérni – most vagy később – a rá bízottakat. „A pásztor ki önmagát legelteti, / kinek kezén préda a jószág, / vigyázzon: sorsát el nem kerülheti, / megordasodnak egyszer szelíd juhait” – írja egy versében Petróczy Éva. Ha tehát ez minden pásztorra és pásztorolásra igaz, akkor föl kell tennünk a kérdést, és látnunk kell azt, hogy a mai világban miért nézünk így ki. Miért ordasodnak el juhaink, miért ordasodnak el ifjaink, miért hullik szét minden, amiről azt hittük, hogy örökké megmarad és örökké tart, miért vannak

feszültségek és ellentétek? Az ige megadja a választ. Azért, mert keveset gondolunk a legeltetésre, a pásztorolásra, és igyekszünk inkább magunkat legeltetni.

Kezdjük a családokkal: Törődünk-e gyermekeink pásztorolásával, ami olyan aprócska dolgokkal kezdődik, mint az evés előtti vagy a lefekvéskor mondott imádság, amikor összekulcsoljuk gyermekeink kis kezét, és egy imádságot sóhajtottunk az ajkukra, a szívükbe. Vagy amikor a „házi bálványon” megnyomjuk a fekete gombot, és azt mondjuk, tessék, most megyünk az Isten házába. Nem azt mondjuk, hogy menj, hogy konfirmálj le, hanem: most megyünk. Aki ezt nem teszi meg, nem is panaszkodhat. Nincs miért panaszkodnia, mert amit vet az ember, azt aratja is.

És ha továbblépünk: a családok közösséget alkotnak, faluközösségeket. Mennyi viszály, mennyi támadás feszül egymásnak! Nincs visszalépés, de van támadás, ököl ököltre csap. És a gyülekezetek? Mintha lassan-lassan eltűnőben lenne az Isten félelmében végzett alázatos szolgálat. És vannak sokan, akik

A kistárkányi templom belseje

azt hiszik, hogy a gyülekezetben is érvényesíthetik a demokráciának csúfoltálatát. A gyülekezetben nem demokrácia van, hanem teokrácia, Isten uralma, ahol az Isten tiszta ígéje uralkodik. És ha aszerint él egy gyülekezet, akkor ez megmutatkozik épülésben, gazdagodásban, egymás iránti szeretetben. Isten azt akarja, hogy az ő törvényei szerint éljünk. És ez nem önmagunknak való életet jelent, hanem a másikért érzett felelősséget, az Isten szeretetéből táplálkozó életet, amikor mindent oda tudok szálni azért, hogy a Krisztus evangéliuma terjedjen. És az Isten törvénye alapján, az ő kijelentett akarata alapján ítélek meg jót, rosszat.

Jézus azt kérdi: Kicsoda hát a hű és bölcs szolga? A válasz: aki a maga idejében ad eledelt az ő népének. Testvéreim! Én tudom, hogy ti tapasztaltátok – vagy inkább úgy mondom, hogy mi, hisz közületek vagyok –, és hiszem, hogy most is tapasztaljuk, hogy milyen az, amikor eledelt kapunk. Ennek az „eledelt kapunknak” vagyunk mi mutatói, akik ennek hatására tudtunk dönteni az Úr mellett, az Istennek való szolgálat mellett.

(Folytatás a 2. oldalon)

Gyüre Lajos

A TÁLENTUMOS EMBER

*Osztoget kinek-kinek, ami jár,
kérni se kell, csak jöjj, önként adja,
veheted két marékra, szabadon,
ne félj, csak jöjj, nem szól rád a Gazda.*

*A táalentumos ember csak vár, vár,
és mondod magadban: ez is bolond,
osztogat, és nem kér vissza semmit,
úgy él, mint kit nem gyötör földi gond.*

*Csak ad, osztogat, békés mosollyal,
nem kérdez, csak néz, néz rád szelíden.
Megismered: kereszttel a vállán,
s néhány csepp vér szívtájon az ingen.*

*A táalentumos ember csak osztja
kincseit: szelíd mosolyt, a lélek
nyugalmát, és örömet, igazit,
s békét, békét, teljen a szív vélek.*

*A táalentumos hátán kereszt függ,
hordozza békével, és nem lázad,
még ha százszor is elesik, feláll,
arcán szelídség lakik, s alázat.*

*Csak ad, osztogat békés mosollyal,
nem kérdez, csak néz, néz rád szelíden.
Megismered: kereszttel a vállán,
s néhány csepp vér szívtájon az ingen.*

Az ÚR színe előtt

Drága Megváltóm, add, hogy a Te világosságod jelenjen meg nekem a kísértés sötétségében is, hogy hervüljön fel a szívem. Ha szenvednem is kell, jelenj meg nekem úgy, amilyen akkor voltál, mikor szenvedtél. Magányosságomban látogass mindig meg, igéddel kopogtass szívem ajtaján, és segíts, hogy bizalommal tárjam ki előtted, s ne azért, hogy ellened forduljak. Készíts magadnak a szívemben hajlékot, szent templomot és oltárt, ahol imádhatlak Téged. Őrizd meg szívem, hogy mindig szeresselek Téged. A Te szíved legyen számomra élő víz kútjává, életed legyen számomra győzelem a test és vér felett. Állj mindig a szemem előtt, hogy mindig Terád figyelmezzek és mindig előtted lépkedjek az ideigvalóságban és az örökkévalóságban. **Ámen.**

Gottfried Arnold

(Befejezés az 1. oldalról)

Kún István lelkipásztor élete mindig példaként állt előttünk. Én például hosszú ideig csak falusi lelkipásztorként tudtam elképzelni magam, mert annyira erős és meghatározó volt az a kép és tartás, amit láttam lelkipásztorom életében, ami meghatározta az utamat, a dolgokhoz való hozzáállásomat, a lelkiségemet, az elindulásomat és oly sok mindent még. És gondolom, ti, akik itt vagytok, ugyanígy vagytok ezzel. Nem emlékszem, hogy valamikor valami elmaradt volna, mindig időben volt minden: itt az istentisztelet, és Kiscsernyőbe az indulás, amikor rendszeresen negyed kettő után öt perccel kapunk előtt megállt az autó. Ezek annyira belém ivódtak, hogy nem lehet elfelejteni.

És nem lehet elfelejteni az együttléteket, a nagycsaláddal való együttléteket, a késő éjszakába nyúló beszélgetéseket, s azt, hogy Kún István minden körülmények között igyekezett foglalkozni velünk, akkori gyermekekkel. Amikor már nem lehetett hittant tanítani az iskolában, mert fura szellemiség uralkodott, akkor is foglalkozott velünk tovább. És volt vasárnapi iskola, volt énektanulás és volt konfirmációra való előkészítés, volt konfirmáció. Én még láttam őt csomókba sárgarépat kötni, hogy leányait taníttatni tudja. Amint Pál apostol, a sátorponyva-készítő is úgy hirdette az ígét, hogy amellel dolgozott. Nagy munkák voltak azok. És szomorú volt – úgy gondolom, én ezt elmondhatom nektek, mert közületek vagyok –, amikor istenítelő népe nem volt kíváncsi az Isten ígérére, mert félelem uralkodott. Vagy közömbösség? Amikor édesapámmal ketten álltak itt a hétköznapi istentiszteleten, amik aztán már nem zajlottak, mert nem jött senki...

Isten ígéje nélkül nem lehet élni. Valaki azt hiszi, hogy él, pedig már halott. Vegetálni lehet. Néhány évtizedet végigvegetálhatunk az Isten ígéje nélkül. És aztán? Aztán mi lesz velünk, hova megyünk? Jézus azt mondja, aki hisz énbenem, örök élete van, aki pedig nem hisz, már halott. A Bibliában az életre két kifejezés van: az egyik a biosz, a másik a zóé. A biosz azt jelenti, hogy aki erre a világra születik, annak van biológiai élete. Ezt mindenki megkapja ajándékba. De a zóé, az az örök élet. Na, erre mondja Jézus: aki hisz énbenem, annak ez van. Nem mindenkinek van örök élete, csak annak, aki hisz. A hit pedig hallásból van, az

CSAK ANNAK VAN ÖRÖK ÉLETE, AKI HISZ

nem velünk született adottságunk, Isten ajándéka az, de ahhoz hallani kell az ő ígétjét. Hogyan hallgathatja

valaki Isten ígétjét prédikáló nélkül? Hogyan élheti meg a hitét anélkül, hogy átlépné a templomnak a küszöbét?

Az Istenbe vetett hit az, amikor együtt élek Istennel, érzem a jelenlétét életemben, amikor fontos számomra az, hogy hogyan döntök, döntéseimnek mi a kimenetele, milyen irányultsága van az én életemnek. Az Isten ígéje pont erre akar tanítani minket. Jöhet minden az életünkben, izmusok és dogmák s egyéb, még a demokrácia is, íme eljött. Na és?! Változott valami? Ugyanúgy kell a mindennapi kenyér, és ugyanúgy kell a mindennapi lelki kenyér. Az Isten ígéje pontosan azt akarja megmagyarázni, hogy miért vagyunk a világon, mi az életünk célja és rendeltetése, miért fontos a munkánk, miért fontos, hogy két szalmaszálat keresztbe teszünk-e, vagy egy árvát, egy szerencsétlent megismogatunk-e. Mert mindenkinek van feladata. Házasságban, elhagyatottan, betegségben, özvegyiségben, sérülten, és még sorolhatnám. Hát nem csodálatos kegyelme és szeretete Istennek, hogy gondoskodik arról, hogy legyen, aki ezeket elmondja?

Én és – úgy gondolom – szolgatársaim is mind azért vagyunk hálások, hogy volt, aki nekünk mindezt elmondta, mi pedig továbbmondhatjuk. És épp ezért hálás a szívünk a régiekért, az elődökért, de legyen hálás a szívünk a jelenkor szolgálattelvivőit is. Ezért fontos, hogy ma együtt vagyunk, és ezért örülök annak, hogy lelkésztestvéreimmel együtt, akik ide kötődünk, valamint innen származunk, együtt lehetünk. Ezért fontos az, amit A zsidókhoz írt levél írója is lejegyzett: „Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, akik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmeztén az ő életük végére, kövessétek hitüket” (Zsid 13,7).

Kíváncsi, hogy a kis- és nagytárhányi gyülekezet mint anyagyülekezetem, vagy a tiszta- és a kiscsernyői gyülekezet figyelmezzon az elődökre, akik az Isten ígétjét hirdették, és kövessék az ő hitüket. Csak így lesz áldott, nyugodt, gyümölcsöt termő élete mindenkinek. Isten adjon ehhez erőt! **Ámen.**

Fazekas László

(A kistárhányi templomban 2009. június 21-én tartott háláadó istentiszteleten elhangzott igehirdetés rövidített, szerkesztett változata.)

„Ülésezett a Magyar Református Egyház Alkotmányozó Zsinata” – olvashattuk a közelmúltban a médiákban. Nos, a szóban forgó intézmény illetően elnevezése meglehetősen kétértelmű, s annak, aki először találkozik vele, könnyen félreérthető.

Kézenfekvőnek tűnhet ugyanis számára, hogy a mondatban szereplő „Magyar” szó alatt „magyarországit” kell érteni, hasonlóan, mint a Magyar Televízió vagy a Magyar Államvasutak (MÁV) esetében. Csak ha szélesebb kontextusba ágyazottan, cikk vagy előadás keretében találkozunk a kifejezéssel, akkor jövünk rá, hogy tágabb értelemben a világ minden táján szétszórtan található, közelebből (elsősorban) pedig a Kárpát-medencében élő, hogy úgy mondjam, összmagyar reformátusságról van szó.

Az első (a kisebbik) hiba az ily módon megfogalmazott elnevezésben az, hogy ignorálni látszik azt a körülményt, hogy a Kárpát-medencei reformátusság egésze nem merül ki mindenestül magyar nemzetiségű, illetve ajkú tagjaiban, ha a túlnyomó többségét azok alkotják is. A Szlovákiai Református Keresztény Egyház szlovák anyanyelvű (magyarul nagyrészt nem is tudó) tagságának a száma például az én egykori, azon a területen való működésem idején (a múlt század 60-as, 70-es éveiben) az akkori hivatalos statisztika szerint az összlétszámnak mintegy a húsz százalékat tette ki, aminek – pillanatnyi becslések szerint, az állítólagos folyamatos csökkenő tendencia ellenére is – még mindig nagyjából a felével számolhatunk. S ez semmiképpen sem elhanyagolható körülmény. Nem csoda tehát, ha ennek az egyházrésznek a lelkeszei, nemzeti önértéztükben érthető módon sértve érezvén magukat, tiltakozásul testületileg távol maradtak a fent említett zsinatról, mert

EGY SAJNÁLATOS FOGALOMZAVAR MARGÓJÁRA

úgy érezték, annak elnevezésével (a Magyar Református Egyház Alkotmányozó Zsinata) őket semmibe vették.

Ám a fentebb vázolt statisztikai tényállásnak ez a kis (akár szándékos, akár kellő ismeretek híján történt) ignorálása csak egy aprócska konzekvenciája volt egy mögötte rejlő mélyebb, a lényegre érintő – s ezért elgondolkozásra késztető – látószög-eltolódásnak, nevezetesen: a nemzeti momentumnak a teológiai elé való gyakori helyezésének. Egyházunk identitása meghatározásánál a „magyar” végül is szinte több hangsúlyt kapott, mint a „református”, úgyhogy a különböző részterületek végül is annak az égiske alatt egyesültek egyetlen szervezetté: „Magyar Református Egyházzá”.

A nemzetivel párhuzamosan egyre inkább bevonult az egyház mindennapi nyelvébe a politikai elem is. Az elmúlt évek, sőt lassan már évtizedek során szinte szimptomatikussá vált egyházi fórumainkon a politikai zsargonnak a teológiaiival, a nemzetinek az egyházzal szembeni gyakori túltengése. Ez a jelenség azért különösen aggasztó, mert nemcsak az egyház köznépe, hanem a jelek szerint vezető (s ennél fogva hang- és példaadó) személyiségeire is nagymértékben jellemzővé vált. Az ilyesmi gyakorlati síkon nemzeti sorsunk történelmi kataklizmáinak s azok mindmáig áldatlan kihatású következményeinek a hátterében ugyan érthető, de elvi síkon semmiképpen sem akceptálható. Ha elfelejtjük az apostol figyelmeztető szavait, hogy Krisztusban és az ő egyházában „*nincs zsidó, sem görög*”, s egyházi identitásunk konstitutív és integratív tényezőjét nemzeti mivoltunkban kezdjük el látni és hangsúlyozni, akkor valahol keresztyénségünk bibliai

alapjaitól távolodtunk el, s teológusok helyett elsődlegesen politikusokká lettünk.

Az egyháznak nem az a fő (sőt a tulajdonképpeni) küldetése, hogy politikai programok uszályában sodródva azok másodrendű szereplője, hanem hogy az Úristen szőlőskertjének szakavatott, első rendbeli vincellére legyen. Valahányszor az előbbibe túlságosan beleártotta magát, általában kontárkodott. Ezt a politika világi szakemberei nemegyszer a szemünkre is vetették. Suszter, maradj a kaptafánál! Int a régi közmondás... Egyébként ahányszor csak az egyház előszeretettel volt profán területen aktív, az általában annak volt a következménye és a jele (mintegy a „szimptomája”), hogy a transzcendens szférát – mint tulajdonképpeni, specifikus területét, és az azzal kapcsolatos, semmilyen más intézmény tevékenysége által sem pótolható küldetésének a perspektíváját – jórészt szem elől veszítette, s így ez irányban elapadt a mondanivalója. Nem egy ilyen fázisban találtatunk-e jelenleg is?

Félreértés ne essék: nem egy, a világtól elzárkózó egyházért ágálok. Jómagam is vallom azt a már szinte közhellyé csépett, ám örök érvényű igazságot, hogy az egyháznak nemcsak joga, hanem kimonodottan kötelessége a világ dolgaival való törődés, a velük szembeni állásfoglalás és az abból kifolyólagos aktivitás. De ezt mindig hitbéli, és nem világi kritériumok alapján, egyházi és nem politikai kategóriákba ágyazottan kell tennie. Különbözik maga is a világ egy immanens részévé válik: megfizetlenült sóvá és kelesztő hatását elveszített kovásszá – amely tudjuk, hogy Jézus szavai szerint mire jó csupán...

Liptay Lothar

EGY (MAJDNEM) MEGHIÚSULT KONCERTRŐL

„Az Úr kegyelmessége az, hogy még *nincsen végünk*” (Jsr 3,22).

1920. június 4. Huszonöt éves koromig ez csupán egy dátum volt. Egy a sok, szégyenletes történelmi esemény közül. Értettem, fel is háborított, de – Magyarországhatárain belül élőként – nem éreztem át igazából, mit jelent. Nem éreztem egészen addig, míg nem lettem felvidéki lakos, míg nem a szégyenletes trianoni határok túlsó oldalán kezdtem el szolgálni Istent és népemet. Évek teltek el, mire ráébredtem: hiába voltam mindig büszke a nemzetemre! Itt, a kisebbségi sorsban tudtam meg, mit jelent fel is vállalni azt, hogy magyar vagyok. S büszkének lenni

rá akkor is, mikor gúnyolódnak, mikor mellőznek, mikor kijátszanak, mert nem tartozom a többségi nemzethez. Mikor le-sajnálva vágnak értetlen arcot: hogyhogy nem beszélnek gyermekeim folyékonyan szlovákul... S még sorolhatnám az elmúlt hat év sérelmeit, megaláztatásait, fájdalmait, amit külföldi állampolgárként tapasztalnom kellett. Azonban valami egészen másért ültem most le. Köszönetet kell mondanom egy (sokak által veszélyesnek tartott) zenekarnak s a rajongótáborukba tartozó, 2009. június 4-én Aggteleken összegyűlt sok száz magyar embernek.

Férjem szeretett volna június 4-én Krasznahorka vára alatt egy trianoni em-

lékkoncertet szervezni a Kárpátia nevű zenekar frontemberével, **Petrás Jánossal**. Azért, hogy bizonyítsák: nem a gyűlölet és agresszió köti össze a magyar embereket határokon keresztül, hanem a kölcsönös szeretet és összefogás, és hogy ha tiszta tekintettel, emelt fővel tekint az ember a múltba, akkor meg kell látnia a távolban a jövő képét is, melyet a világtörténelem Ura alakít. Be akarták bizonyítani, hogy össze tudunk fogni egy nemes cél érdekében, és a koncert bevétele az épülő berzetei árvaházat támogatja majd. Ám amikor konkrétumokra került sor, hirtelen mindenki hátrált. Krasznahorkaváralja képviselő-testülete – érthető okokból!? – a mi és a saját érdekükben úgy döntött, nem tehetnek ki senkit akkora veszélynek és tá-

(Folytatás a 4. oldalon)

(Befejezés a 3. oldalról)

madásnak, hogy ez a koncert, azon a napon és helyszínen megrendezésre kerüljön. Szomorúak voltunk, hogy 2009-ben, az Európai Unió egy tagállamában ez előfordulhat...

Aggtelek polgármestere sietett segítségünkre, aki átvállalta, hogy ha már a Felvidéken ezt a megemlékezést nem lehet tető alá hozni, akkor a határ melletti kis faluban ünnepeljünk együtt. Hát így lett Krasznahorka helyett Aggteleken a trianoni emlékkoncert. Igaz, hogy a Szlovákiából Aggtelekre induló autókat megállították a szlovák rendőrök, tüzetesen átvizsgálva a személyes iratokat, gondosan felírva az autók rendszámát... De a koncert helyszínén már nem volt fontos, hogy ki honnan jött, csak az, hogy miért. Együtt énekeltük könnyes szemmel a Himnusz, együtt kiáltottuk: magyarnak születtem.

S hogy ez az egy nemzethez tartozó érzés még inkább megerősödhesen bennünk, a Kárpátia felajánlott a bevételből háromszáz-ezer forintot az épülő berzétei református árvaházra – amit ezúton is köszönünk nekik. Isten áldja meg a szervezőket, a zenekar tagjait és mindazokat,

EGY (MAJDNEM) MEGHIÚSULT KONCERTRŐL

akik nem akarják elfelejteni, hogy nemzetiségünk Isten ajándéka!

Végzőként már csak ennyit: égő sebként élhet bennünk és fájhat és gyászolhatjuk a trianoni eseményeket, de sose felejtjük el, hogy Isten engedte, hogy így legyen. Engedte, mert a nemzetünk elfelejtette az ő nevét. Elfelejtette, megtagadta és megtaposta. De a nehéz időkben is voltak, maradtak emberek (ma már remegő kezű idős gyülekezeti tagok), akik nem hagyták el a hitet, akik nem fordítottak hátat Istennek. S ebből az áldott emlékü örökségből, az Úr kegyelmével felépülhet egy új magyar nemzet, egy istenfélő, egyenes gerincű és tekintetű nemzedék. Mert az Úr kegyelmessége, hogy még nincs végünk! Mert ha megbánjuk bűnünket, hű és igaz Ő, hogy megbocsásson.

Hiszem, hogy ez az idő hamarosan eljön! Hiszem, hogy a magyar nemzet, éljünk akárhol, egységes nemzeté válik, akit nem csak a nyelv kapcsol össze, hanem a hatalmas Isten szeretete és dicsérete is. Mondom ezt úgy, hogy többször

megvallottam már nyilvánosan, igehirdetésekben: elsősorban Isten megváltott gyermeke vagyok, és csak utána magyar. De utána nagyon is az! Nem lehet tehát nemzeti érzéseinket az Úr küldetése elé helyezni, hisz Isten Igéje előbbre való, mint a nemzeti érzés, és nagyon sok szlovák vagy cigány hívő testvérem közelebb áll hozzám, mint a nyelvemet beszélő hitetlen hazugok. Épp ezért látnunk kell mindannyiunknak, hogy csak Istennél van jövőnk, hisz az ő kegyelme az, hogy még nincs végünk, és az ő kegyelme lehet egy lelki ébredés a nemzetünkben is, amely megtisztít és újból felemel majd bennünket. Imádkozunk ezért naponta mindannyian! Isten, áldd meg a magyart!

Mudi Henrietta Judit

NYILATKOZAT

A Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata 2009. augusztus 1-jén Balatonfenyvesen megtartott ülésén a jelenlevők – csatlakozva a Magyar Írószövetség, a Tokaji Íróklub, az Írók Szakszervezete, a Fiatal Írók Szövetsége, a Magyar Művészeti Akadémia, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, a Magyar Pen Club és a Magyar Népfőiskolai Collegium állásfoglalásához – Jézus Krisztus parancsának megvalósulásáért fordulnak a világ valamennyi egyházi és világi, civil szervezetéhez, valamint nemzetközi szervezetekhez és kormányokhoz, különösen is az ENSZ-hez és az Európai Unióhoz a következőkkel:

A keresztyénség szellemével és az emberek jóindulatával összeegyeztethetetlen a magyarság elleni agresszió újabb megnyilvánulása: a szlovák nyelvtörvény elfogadása, valamint a romániai magyar tisztviselők leváltása. Ezek megvalósítása elleni tiltakozás elemi emberi kötelessége minden keresztyén és humán gondolkodású embernek mindaddig, amíg az eredeti állapot visszaállítása megtörténik.

Az MRETZS ülésének résztvevői a *Mt 22,39* alapján – „Szeresd felebarátodat, mint magadat!” – szólítanak meg minden jóakaratú embert, mind a szlovákiai, mind a romániai eredeti állapot visszaállítására. Tudjuk, hogy Isten minden embert felelősségre von azért, amit tett, és azért is, amit elmulasztott megtenni. Bízunk benne, hogy keresztyéni aggodásainkra odafigyelnek az illetékesek, s mind a szlovákiai, mind a romániai felelős személyek nemcsak lelkiismereti, de nemzetközi törvények alapján is helyreállítják az eredeti állapotot.

Dr. Erdélyi Géza, lelkeszi elnök

A Zsinati Tanács állásfoglalása az államnyelvről szóló törvény módosításával kapcsolatban

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa sajnálattal és csalódottsággal veszi tudomásul, hogy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa megszavazta az államnyelvről szóló törvény módosítását. Egyházunk tagjainak döntő része Dél-Szlovákia területén lakik. Mindennapi tapasztalataink alapján bátran mondhatjuk, hogy az államnyelv védelmének megerősítése nem a szlovák anyanyelvű polgártársainkat segíti, hiszen nyelvüket eddig is használhatták az élet minden szegmensében, hanem a más nemzetiségűeket bizonytalanítja el még jobban anyanyelvük használatában.

Erkölsileg elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a törvény olyan területeken is erőlteti a szlovák nyelv használatát, mint például az orvos-beteg kapcsolat, ahol nem valami elvont nemzeti érdeknek, hanem a beteg érdekének kell érvényesülnie. A módosítás egészen távol áll Jézus Krisztus – minden néphez anyanyelvén szóló és a nemzetek között igazságot hirdető – evangéliumának szellemiségétől, de ellentétben áll a Szlovák Köztársaság nemzetközi kötelezettségvállalásaival is (pl. a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájával); ráadásul visszaköszön benne a kormány képviselői által is bírált 19. századi nemzetiségi politika – csak a szerepek cserélődtek fel.

Mindezek ellenére egyházunk továbbra is arra törekszik, hogy a magyar, a szlovák és más ajkú hívek otthonra leljenek benne, és anyanyelvükön vehessenek részt szolgálatában, mert erre kötelez bennünket az evangélium és a reformáció hitelvei. Elvárjuk az állami szervektől is, hogy az államnyelv védelméhez hasonlóan törekedjenek arra, hogy az állampolgárok élhessenek a nemzeti kisebbségek nyelvének használatáról szóló törvényben biztosított jogaikkal. Sajnos éppen az államigazgatás részéről a leggyakoribb ezen törvény rendelkezéseinek megsértése vagy negligálása.

Reménységgel vagyunk afelől, hogy a kormányzat a jövőben hathatós lépéseket tesz azért, hogy minden állampolgár (legyen bármilyen nemzetiségű) otthon – és másokkal egyenjogúan – érezhesse magát Szlovákiában, hiszen valójában ezt kívánja az állam érdeke. Buzdítjuk egyháztagjainkat, hogy szabadon vállalják nemzeti hovatartozásukat és bátran éljenek az alkotmány és más törvények által biztosított anyanyelvhasználati jogukkal, hiszen csak az egészséges öntudatú ember tudja tisztelni és felebarátjaként szeretni a másikat.

„Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét” (2Tim 1,7).

Ünnepelő Gyülekezet, tiszteletes Szolgatársak, kedves Család! Vannak életünkben minősített napok és órák, melyek nem múlnak el nyomtalanul. Napok, amelyeket – érezzük – valóban az Úr rendelt, ahogyan a szentíró mondja. Azt gondolom, ilyen ez a mai nap is, amikor az örvendező hálaadás jegyében gondolunk vissza az előttünk járókra, Isten hűséges szolgálóira, az itt, Kistárkányban szolgálatot teljesített lelkipásztorokra.

És különösképpen emlékezünk **Kún István** esperes-lelkipásztorra, aki ma lenne kilencvenéves, s akihez a jelenlevő szolgatársaktól kezdve el egészen a gyülekezet tagjaiig sokakat ezernyi lelki szál, esetleg rokoni kapcsolat fűz. Generációk nőttek fel a kezei között, nemzedékeken ível át az ő pásztori szolgálata, amelynek eredménye, gyümölcstermése szemmel látható. Visszatekintve gyermekkoromra elmondhatom, hogy ő volt az, akinek életes példája belevésődött szívembe, aki atyai jósággal szeretett meg velem Krisztus egyházát. Ugyanakkor azt gondolom, hogy ezzel sokan vagyunk így.

Kún István hűséges pásztora volt ennek a gyülekezetnek, egészen 1994 májusáig, amikor is mindannyian azt éreztük, amit Áprily Lajos mond egyik versében: „A tűzhely füstje megszökött, az élet elpártolt a háztól.” És ma, tizenöt évvel később átérezzük azt is, ahogyan folytatja a költő az idézett verset: „Egy lélek mégis ottmaradt, s tovább vigyáz: a régi pásztor.” Tovább vigyáz a régi pásztor – hiszen csak akkor hal meg valaki, ha senki sincs, aki példázatos szavaira, életes példájára visszaemlékezzen.

Különös megtiszteltetés számomra, hogy bemutathatom Kún István *Példát adtam néktek* című könyvét. Egy féltőn dédelgetett álom volt, hogy a néhai esperes igehirdetéseit odaadjuk az általa pásztorolt gyülekezetek tagjainak. Aztán az Úr úgy adta, hogy az álom valósággá vált: és ma kezünkben tarthatjuk eme igehirdetés-gyűjteményt.

Arról, hogy miért is állt össze ez a kötet, a család az előszóban így vall: „*Ennek a könyvnek a létrejötte arra hivatott, hogy megpróbálja pótolni azt a kifejezhetetlen űrt, amit édesapánk hiánya jelentett és jelent számunkra az elmúlt tizenöt év alatt. Nemcsak családkunkat érte mérhetetlen veszteség 1994 májusában, hanem egy kiváló*

PÉLDÁT ADTAM NÉKTEK

prédikátorral lett kevesebb gyülekeze-teinkben. Akik hallhatták prédikációit, hitben megerősödve és lélekben megigazulva térhettek vissza otthonaikba. Összegyűjtött igehirdetése és elmélkedése mindnyájunk számára a gyerekkort, a rég- és közelmúltat jelentik. (...) Reméljük, ez az igehirdetés-gyűjtemény – mely számunkra felbecsülhetetlen kincs – értékké válik mindazok számára, akik Kún Istvánt ismerték, s bízunk benne, hogy a fiatalabb generációnak is lelki útravalóul szolgál majd, és segítséget nyújt nekik Isten Igéjének jobb megértésében.”

Megkapó már maga a cím is: *Példát adtam néktek*; tudjuk, hogy a János evangéliuma 13. részéből való. Jézus mondja ezt a mondatot tanítványainak, amikor megmossa a lábukat. Tehát akkor hangzik el, amikor arra tanít, hogy milyennek kell lennie a szolgálá-

élet útján járó tanítványok vagyunk. Az élet útja pedig bepiszkít. Ezért van szükségünk arra, hogy Jézus megmossa a mi bepiszkolódott életünket. Mert csak így tudunk mi magunk is példa lenni.

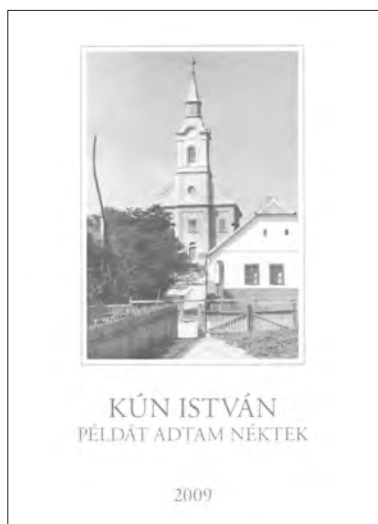
A könyv szerkesztése során magam is átéltem, hogy élete Krisztus-prédikálás volt. Minden sorából érezhető, hogy szorongatta a Krisztus szeretete. A könyvben található igehirdetésekből, biznyságtételekből nyilvánvalóvá válik az a mély tisztelet, amivel Isten ígééhez nyúlt, ahogyan hirdette. A Szentírást mindig alaposan magyarázta, részleteiben ragyogtatva föl az egyes textusok gazdagságát. Egykori szavai ma is megérintenek, elgondolkodtatnak.

Mondhatom, hogy ma is vigasztaló igehirdetések ezek – mindnyájunk örömeire, Isten dicsőségére. Szeretettel készítettük, szeretettel ajánljuk.

Dr. Szopó Ferenc

(Könyvműhely, Miskolc 2009)

(A kistárkányi református templomban 2009. június 21-én megtartott hálaadó istentiszteleten elhangzott szöveg rövidített, szerkesztett változata.)

Feladvány

Melyik egyházmegyének volt az esperese Kún István?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **október 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A júniusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint a karmeliták a szentföldi Karmel-hegyről vették a nevüket.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek jutalomban, mégpedig **özv. Petőcz Kálmánné** (Komárom), **Varga Klára** (Komárom) és **Veress Vilmos** (Nyírágód). Mindhárman a *Szívárvány-naptár* című könyvet kapják.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Még elevenen élnek bennünk a nyári események, szívesen gondolunk vissza egy-egy különösen szép meleg nyári napra. Valahányszor kezembe kerül egypár kép, pár sor, egy-egy név vagy cím, annyiszor adok hálát Istennek azért a határtalan szeretetért, amit most is megérezhettünk. Hisz azokat a nyári alkalmakat, melyeket az év folyamán emberileg beterveztünk, Ő mind megáldotta.

Kántorképző tanfolyam

De vegyük csak sorjába: még el sem indult a nyár, amikor egyesek a délelőtti folyamán még iskolai bizonyítványukat kapták meg, délután pedig már Alistálra siettek, hogy ott majdnem három hetet töltsenek kemény munkával, sok gyakorlással és énekléssel. Összesen tizenkettő olyan bátor jelentkező volt, aki – bár tudta, hogy nem lesz egyszerű – vállalta a megpróbáltatást. Istennek köszönöm meg mind a tizenkettőt, akik szorgos tanítványként ülték végig valamennyi ének- és szolfézs-, harmónium- és orgona-, zenetörténet- és himnológiaórájukat, a végén pedig bizonyosságot tettek tudásukról. Bátrak voltak és kitartóak: **Metti**

Andrea és Gálffy Béla (Migléc), Rác Abigél (Marcelháza), Mészáros Szilvia (Nagykálna), Dobai Eszter (Dunamocs), Hornyák István (Örös), Galla Kristóf (Érsekújvár), Gulyás Éva (Kisújfalu), Szabó Ágnes (Nagymegyer), Kiss Andrea (Nagysalló), Domonkos Emese és Oros Jonatán (Alistál). Közülük Metti Andrea szerzett kántori oklevelet. Gratulálunk neki, áldja meg az Isten kántori szolgálatát, életét és családját!

A hallgatókat öt szigorú tanár oktatta szeretettel és teljes odaadással: a helybeli **Édes Árpád** lelképásztor, **Oros Márta** kántor, zenepedagógus és **Végh Zsuzsanna** tanár, a magyarországi **Sárközi Erika** (a bécsi zeneakadémia hallgatója), és jelen sorok írója.

Gyermekkórustábor

Alig ért véget a tanfolyam, máris teljes bevetéssel készülődünk a hatodik gyermekkórustáborra. Idén a témánk Dániel és az ő kitartó imádsága és könyörgése volt. Ezt próbáltuk megérteni, megtanulni és énekebe foglalni a gyerekekkel, majd pedig erről bizonyosságot tenni a záró istentiszteleten a szülőknek és a helybeli, jókai gyülekezetnek. Felejthetetlen élmény volt (remélem, a gyermekeknek is). Amennyi kicsi hang szállt fel a magasba, ahány kicsi kéz mutogatott Isten kegyelméről, annyira áldja meg Isten őket és szüleiket, akik évről évre engedik, küldik, otthagyják és ránk bizzák csemetéiket, hogy egymást minél jobban megismerve, gyermek- és felnőtt szív egybefonódva közeledjünk az Úr Jézushoz, énekeljünk és muzsikáljunk az ő dicsőségére.

Ifjúsági kórustábor

Augusztusban közel harminc fiatal sikertelenül egybegyűjteni, hogy közösen énekeljünk, zenéljünk. A tábor helyszínéből adó-

Ének-zenei nyár

dóan (Szlovák Paradicsom, Sztracena) a délelőtti kóruspróbákat délután mindig egy-egy túra, kirándulás követte. De mind-

erről hadd ne én, hanem az egyes szólamokból egy-egy táborozó tegyen bizonyosságot:

Krisztina (a szopránból): Ha visszaemlékszem, az egyik körlevélben azt kaptuk, hogy imádkozzunk a jó időért, mert nem valami rózsás időt jelentettek erre a hétre. És mi lett? Pár ember eléggé le is égett... A jó időnek köszönhetően túrázhattunk és újra megbizonyosodhattunk, hogy az Úr műveihez fogható nincsen (86. zsoltár), mert nagyon szép helyeken jártunk, egy-egy vízesés mellett létrákon is, és senkinek nem esett baja. Biztossá tette az Úr a lépteinket, és nem inogtak meg bokáink (18. zsoltár). A másik csoda, hogy még azt a nehéz darabot is – *Exsultate justi* – sikerült átvenni! Én nagyon hálás vagyok az Úrnak, hogy amikor gondolkodtam, hogy júliusban vagy augusztusban menjek Moszkvába tanulmányi útra, a júliust írtam be, így el tudtam menni az augusztusi kórustáborba.

Andris (a tenorból): Hosszú várakozás után végre eljött 2009-ben is a kórustábor ideje. Minden napot áhítattal kezdtünk, majd reggeli, kóruspróba, énektanulás, ebéd következett. Délután rendszerint túrázni mentünk a közeli hegyekbe. Mire visszaérkeztünk, már vacsoraideje volt. Ezután a kórus összeült, és beszélgettünk, illetve önismereti és csapatjátékokkal töltöttük az időt. A nap legvégén ismét egy áhítat, illetve bibliaatanulmányozás következett, majd a jól megérdemelt alvás ideje. Rendkívül jól és nagyon gyorsan telt el ez az öt nap; lelkileg feltöltődve, és sok szép élménnyel gazdagodva térhettünk haza. Legyen ezért Istené a dicsőség!

Jonatán (a basszusból): Ez volt az első kórustábor, amin részt vettem. Igazából nem ilyennek gondoltam egy ötnapos alkalmat, de azért örülök, hogy nem volt reggeltől estig szólampróba... A délelőtti folyamán új énekeket tanultunk, így szinte minden éneket szólampróbán tanultunk meg. A délutánok pedig túrázással teltek, jó hangulatban, egymást erősítve és buzdítva, hogy már csak húsz perc a csúcsig, ezt már bírni kell! Úgy gondolom,

hogy ezáltal is összeérik a csapat, hisz nagyon jó alkalom volt a komoly beszélgetésekre, talán olyanokkal is, akikről azt gondolná az ember, hogy vele aztán tényleg nincs közös témám. És mindeközben csodálatos helyeket látogattunk meg, kicsit felzavartuk az erdő csendességét, izgalommal és gyakran félelemmel teli lépésekkel haladtunk egyre feljebb a hegyen, reménykedve, hogy Isten most is megőriz a bajtól, a balesettől, miközben csodálatos alkotásaiban gyönyörködünk. Sokat gondolkodtam rajta, hogy bekapcsolódjak-e a kóruséneklésbe, és örülök, hogy végül Isten kegyelméből én is eljutottam Sztracénára. Mindenki szeretettel fogadott, ami megerősített abban, hogy nekem is itt a helyem. Szeretnék a továbbiakban is a kórusban szolgálni Istennek: énekszóval dicsőíteni megváltó szeretetét.

Írta és összeállította: Süll Kinga (az altból)

A Kisvárdán húsz évvel ezelőtt létrehozott Tőkés László Alapítvány idei egyéni díját egyházunk tiszteletbeli főgondnoka, Konksol László kapta. Az ottani református templomban június 28-án megtartott díjátadó ünnepségen (melyen jelen volt és köszöntötte Konksol Lászlót Tőkés László, a díj névadója és Erdélyi Géza, az egyik korábbi díjazott is) a kitüntetett közírő, irodalom- és helytörténész tiszteletére Tőzsér Árpád Kossuth-díjas költő mondott laudációt. A következő három oldalon a méltató szöveget, illetve a díjazott köszönetnyilvánítását adjuk közre. (A szerkesztőség)

Németh László idézi Móriczot: „Az ősök a gyermekeinkben folyó kísértetjárás.” Konksol László barátom mesélte: Egyszer egy kórházban olyan idős rokonát látogatta meg, akit azelőtt sohasem látott. A kórterem ajtajában megállt egy pillanatra, tehát még el sem árulhatta magáról, hogy ki ő, s az ágyban fekvő idős rokon máris felkiáltott: Atyaisten, itt jön a nagyapám! S megnevezte egy olyan rég halott közös őst, rokonukat (az érdekesség kedvéért hadd nevezsem itt meg én is: néhai Szeles Gábort, a szegedi Kúria bíróját), akit annak idején még maga Ferenc József nevezett ki, s akit Laci már csak koránál fogva sem ismerhetett. Ő (mármint a mi Konksolunk) az idős, sosem látott rokonnak ismeretlenül is ismerős volt, a nagyapját, a családi múltat látta benne megelevenedni, öles alakjában a közös őst látta előlépkedni a volt-időkből.

Koncsol László, az író, költő, műfordító, zenész, számos tanulmány-, esszé- és verskötet szerzője, sok évig a szlovákiai református egyház gondnoka, a pozsonyi vásártéri kálvinista templom orgonistája, a Csallóköz megszállott helytörténésze már hosszú évtizedek óta jön-jön felénk öles, elnyújtott lépteivel a múltunkból, a történelemből, és mindnyájunk számára végtelenül ismerős, mindnyájunknak rokona. Azon közös ősünknek a mai inkarnációja ő, aki mindig egyszerre volt (ha lejáratos közhely lett Veres Péter szép, szárnyas kifejezéséből, akkor is kimondom, mert itt helyén van) nében-nemzetben gondolkodó lélek- és létpásztor, magyar szellemiség- és történelemalakító kisnemes és minden történelmi kataklizmát túlélő parasztagazda.

Abból a magyar mély-történelemből lépked elő, amelyről szintén az előbb idézett Németh László írja: „Ha nagybátyaim János-napon összekaptak, nemcsak vitatkozásuk módja emlékeztetett jobban a Teleki Mihály és Bethlen Miklós párbajai-

ANGYALZÁR CSIKORDUL

Gratuláció Konksol Lászlónak a Tőkés László-díjhoz

ra, mint a ma országgló virzsiniás utódoké, de a használt nyelv s a szemben álló bölcsesség is.”

Ha a történelmi múltunkat ma élő személyekben akarom megidézni, én sem távolba nézek, nem a Budapesten, Pozsonyban és Kolozsvárott országgló virzsiniás újjagdagokat veszem szemügyre, hanem legtöbbször a tőlem immár közel hatvan éve mindig karnyújtásnyira élő, dolgozó, lépkedő barátomat, egykori közép- és kisnemesek, kálvinista lelkészek, értelmiségiek mai utódját, Konksol Lászlót.

S ha valaki ezek után azt hinné, hogy Konksol maga a két lábon járó anakroniz-

A díjat Lengyel Szabolcs, a Tőkés László Alapítvány elnöke készíti átadni

mus, csak részben lenne igaza, mert az immár hetvenes éveinek közepét közelítő jeles gondolkodónk-írónk habitusát éppen az teszi megismételhetetlenül egyénivé, hogy a hagyományos értékeink óvása mellett az új idők kihívásai elé is mindenkor oda tudja tárnai a mellét: nincs még egy

Tőzsér Árpád laudációja közben

olyan szlovákiai magyar értelmiségi, aki kezdettől fogva (tehát már az ötvenes és hatvanas években is) olyan következetességgel készült a szabad Európába, mint ő.

Például, amikor az ötvenes években nyugat-európai nyelveket szinte életveszélyes volt ismerni, beszélni, mert a poliglott filoszra könnyen rásütötték, hogy nyugati kém, ő, a komáromi egykori benccs gimnázium diákjaként, az iskola ódon

falai között demonstratív angolul és franciául tanult és beszélt, s ma az egyik legtöbb nyelvet beszélő magyar írónk, értelmiségünk. S ilyen vonatkozásban a 89-es fordulat a Felvidéken talán egyedül őt találta közülünk felkészülten. S amikor a normalizációs husáki Csehszlovákiában jaj volt annak, aki nem volt hipokrita és bitang, ő különböző külföldi és hazai felszólalásaival, beadványaival, leveleivel, megint csak demonstratív, vállalta a más véleményűség, a másként gondolkodás ódiumát, hogy vállalásával aztán kiérdemelje a javíthatatlan renitens címét és sorát. Csoda-e, ha ilyen múlttal 1989 után ott találjuk az akkori szlovákiai szellemi ellenzék műhelyében, a Kalligram munkatársi gárdájában, ahol aztán máig is dolgozik, alkot.

Summa summarum: Konksol László alapvetően a hagyományos humanista értékek letéteményese, mint ahogy közvetlen előde és példaképe, Fábry Zoltán, vagy még inkább Márai Sándor is az volt; ő is hisz a szellem teremtő és ellenálló erejében, de egészségesen nyitott minden új eszmére, szellemi kezdeményre is. Ha van még értelme a paradox „konzervatív-liberális” minősítésnek, akkor ő ma a szlovákiai magyar szellemiség legmesszebről látszó és (talán) legmesszebb látó konzervatív liberális.

S én, aki immár több mint fél évszázada ismerem és barátomnak mondhatom, tanúsítom, hogy viselkedését már a legkorábbi időkben is ez a paradox hagyományörző nyitottság jellemezte, alkátát tehát feltehetően csakugyan abból a történelmi mélyvilágból hozta, amelyről – az őseit megidézve – a bevezetőben szoltam, s amellyel kapcsolatban bizonyos körökben általában csak a konzervativizmust szokták emlegetni.

Koncsol teremtő paradoxonainak a bizonyítására közös múltunkból számos tény tudnék felhozni, de elég, ha belenézünk az ünnepelt első kötetébe, az 1978-ban megjelent *Kísérletek és elemzések* címűbe: első helyen – Vörösmarty Mihály és Petőfi Sándor versei mellett – Weöres Sándor, Pilinszky János és az avantgárd cseh Ladislav Novák szövegeit elemzi benne a szerző, jelezve, hogy számára a hagyomány és újítás mennyire azonos súlyú és fontosságú értékek. Ezek az írások többnyire az *Irodalmi Szemlében* jelentek meg, azokban az években (1966–74), amikor ez a lap „közös íróasztalunk” volt.

(Folytatás a 8. oldalon)

(Befejezés a 7. oldalról)

(Ez is Németh László kifejezése: „a Kelet Népe Móricz íróasztala volt” – írja egy helyütt a nagy előd.)

Szóval a hatvanas évek második felében s a hetvenes évek legelején Koncsol Lacival együtt szerkesztettük az *Irodalmi Szemlét*. Egészen közlőről nézhettem, szemlélhettem, hogyan éli személyessé a családján, az iskoláin (Sárospatakon, Komáromon) s a klasszikus magyar irodalmon keresztül a magyar és közép-európai történelmet, s ezzel egy időben, született esztétizmusával és mély vallásos hitével, hogyan tájékozódik a legmodernebb és a vallásos ihletettségu irodalmi irányzatok felé is: ő hozta be az akkori *Irodalmi Szemlébe* Weöres Sándort, Nemes Nagy Ágnest, Beney Zsuzsát, Kormos Istvánt, de Pilinszky Jánost és Rónay Györgyöt is.

Aztán jött a hetvenes évek második fele s a nyolcvanas évek, a csehszlovák „sötétség-korszak”, jött Bled (egy, a szlovén Pen Club ülésén elhangzott emlékező Koncsol-beszéd, amelyet követően hajtóvadászat indult írónk ellen), jött az ellenzéki szellemiségű beadványok, levelek ideje (a mindenható Pártközpontba, kiadói korifeusoknak stb.). Koncsol intellektusa ezekben az években ismeretlen oldalával fordult a világ felé: a korábbi mélybúvár irodalomtörténész és gondolkodó átadta helyét az elkötelezett irodalmárnak, az irodalmi és közéleti totalitarizmus ellen direkt eszközökkel lázadó demokratának. Az esztétista író iskolát adott nekünk tiszta erkölcsű közéletiségből, polgári kurázsiból. S meg vagyok róla győződve, hogy ezekben a napokban, hónapokban tisztaságával, rendíthetlenségével még Gustáv Husák cinikus konjunkturalovagjaiban is tiszteletet ébresztett.

Aztán elkövetkezett a Koncsol-paradoxonok harmadik szakasza, amikor is a tudós literátor és szépíró hirtelen elhallgatott. A nyolcvanas évek második felében, a rendszerváltást megelőző években meghívják a csallóközi Dióspatonyba hely- és kultúratörténésznek, s ő – megunva a husáki pártállam hivatalainak packázásait – szinte egyik napról a másikra hátat fordít az irodalomnak és közéletnek, hogy aztán 2000-ig szinte egyetlen szépirodalmi jellegű vagy szépirodalomról szóló sort se írjon le.

Ezekben az időkben mint történész, s főleg dióspatonyi-csallóközi helytörténész, a Kalligram Könyvkiadó Csallóközi Kiskönyvtár című sorozatának a szerkesztője nagyon jelentős történelmitudat-formáló munkát végez. S el kell mondanunk: ezt a munkát is legalább olyan eltökéltséggel és igényességgel végezte és végzi ma is, mint ahogy korábban a kritikus

ANGYALZÁR CSIKORDUL

Gratuláció Koncsol Lászlónak a Tőkés László-díjhoz

vagy szépírói tevékenységét végezte, s az eredetileg harminc kötetre tervezett sorozatnak a napokban immár a harmincnyolcadik darabja is megjelenik!

De a nyolcvanas évek második felében és a kilencvenes években, tehát több mint tíz évig, irodalomról, irodalmi életéről még beszélni sem volt hajlandó. Aztán a hosszú hallgatás után 2000-ben váratlanul megint megszólal benne a költő, s mélyről, nagyon mélyről tör fel belőle az elvegyülés, de ezúttal a szó szoros értelmében vett elvegyülés, az „isa pur és chomuu vogymuk” megrázó élménye. A *Csontok* című költői rekviemében és planctusában, anyja és apja halálának képeit megjelenítve, eljátssza a kiválás, a megszületés és

Tőzsér Árpád gratulál

az elvegyülés, a „donec revertatis in terram” megrendítő misztériumát. Nincsen itt hely e mű bibliásan és Füst Milán-osan érett lírai nyelvének, erős drámai szerkezetének, mesteri zenei kontrapunktjának az elemzésére és dicséretére, hisz az alkotójának nem egy versét, hanem az egész életművét kell laudálnom, de melegen tudom ajánlani a monumentális verskompozíciót mindazoknak, akik a költészet elsekélyesedésének mai korában már elfordultak a verstől: a *Csontok* című Koncsol-kötet a vers és tiszta líra nagy erejű rehabilitációja is.

S befejezésül hadd szóljak még néhány szót a szépprózáiról, az epikus Koncsolról is. Koncsol László nemcsak született költő, hanem született elbeszélő, mesélő is. Ha ő valamiről mesélni kezd, az a valami élhető, hiteles valósággá válik. Réges-rég tudom ezt róla, hisz első irodalmi próbálkozása is, amelyet nekem, mint alkalmi kritikusának valamikor még a komáromi harmadkorunkban megmutatott, egy elbeszélés volt. Mindig is vártam tehát, mikor rukkol elő egy, a családi-történelmi és személyes élményeit feldolgozó epikai

szöveg-formációval, elbeszéléssel, kisregénnyel, nagyregénnyel. S az idei könyvhétre végre *Cseppben az öböl* címmel megjelent egy publicisztikai gyűjteménye, amely csak kétharmad részt tartalmaz publicisztikát, irodalmi tanulmányokat, alkalmi egyházi és világi beszédeket, a maradék egy harmada egy kisregény terjedelmű elbeszélő próza, amelynek a címe: *Kirakódsi*. A szerző szerint ez a mű emlékirat, szerintem súlyos, szinte nagyepikai tartalmakat hömpölygető írás, amelyben egy nem mindennapi személyiség vall önmagáról és közép-európai sokorról; utolsó egyetemi éveiről, pedagógusi pályájának kezdetéről, katonaeveiről, családi életének alakulásáról, s közvetve, de annál plasztikusabban és hitelesebben a múlt század ötvenes éveinek végéről és hatvanas éveinek elejéről. Együtt van tehát ebben az írásban minden a nagyprózához, mondjuk egy közép-európai nagyregényhez. Kíváncsian várjuk a folytatását, majd önálló könyvbe szervezését, hogy ezzel a műfajilag teljes Koncsol-organon megszólaljon végre.

Zárómondataimmal pedig hadd gratuláljak Koncsol László barátomnak, barátunknak a Tőkés László Alapítvány egyéni díjához, s hadd köszöntsem a friss kitüntetettünket saját versével, a *Csontok* című kötet egyik legerősebb részével, az egyetlen szonett zsebkendőnyi területén eget-földet mozgató, pusztulást és teremtő hitet prófétáló, megrendült és megrendítő soraival:

*Egy mozdulat: hatalmas áram indul
mint foszló Napból körben szertesztét
Egy dzsungel minden hangja – szárnybeszéd
a szellem eszme-tartományain túl*

*Fölszaggat s röptet hantot vért amint fűj
a teste-nincs szél – sóhaj fűtty egyéb
jelek – a szárnyas gizgaz Vadsetét
vulkán-robajban angyalzár csikordul*

*S szakad a puha fény A szél csak lüktet
mint forró pulzus: fényt-növényt elültet
özönben tarkán istenkép-elem*

*A hullám-szélben kódvarjak repülnek
mint délibáb s a széllel elvegyülnek
Ahány jel annyi rejtett értelem*

Tőzsér Árpád

(Elhangzott 2009. június 28-án a kisvárdai református templomban.)

ÉLETEM SZOLGÁLATOKBAN TELT

Váljék eggyé a szabadság bibliai és világi fogalma!

„Aki dudás akar lenni, / pokolra kell annak menni, / ott kell annak megtanulni, / hogyan kell a dudát fújni.” Ezt az ars poeticát Ág Tibor, Nagy Iván, Szomjas-Schiffert György számos csallóközi és gömöri dudanóta-változatban megtalálta. József Attila is rábukkant valahol, és azonosult vele. Volt oka rá, iszonytató determinációk tuszkolták végig rövid életén.

„Dolgozni csak pontosan, szépen, / ahogy a csillag megy az égen, / úgy érdemes.” Ezt is ő írta, életvitelünk receptjének, mindenki számára, aki él és értéket alkot; és ezt is jól megjegyeztem magamnak. Weöres Sándor a „jövendő költészetének” elképzelt útját a múlt század hatvanas éveiben így cövekelte ki: „...változó céljait elhagyva, égi rend / mozgassa, szerelem tiszta harmóniája / melyben nincs láz-lökés, nyugalmasan terem...” Zaklatott életemben, a hatvanas-kilencvenes évek örvényei között, de manapság is ebbe a módhatározói szókapcsolatba és ezekbe a klasszikus receptekbe kapaszkodom: „nyugalmasan terem...” Volt idő, hogy kiírtam s magam elé függesztettem őket: bármi zajlik körülöttem és benned, öregfiú, dolgozz tovább, légy türelmes szolgálja hivatásodnak.

Egyik fontos újszövetségi könyvem Jakab apostol közönséges levele, minden írónak és közszereplőnek betéve kellene tudnia a tanítvány tanításait. A hetvenes évek elején, amikor nálunk ismét nagyon nehéz volt tisztességes embernek, magyarnak, szerkesztőnek, írónak lenni, a 2. rész 12. versét függesztettem magam elé Istentől sugalmazott figyelmeztetésül: „Úgy szóljatok és úgy cselekedjete, mint akiket a szabadság törvénye fog megítélni.” Görögül is ráírtam a fehér géppapírra, a teljesebb hitel és nagyobb nyomaték kedvéért: „*Hütósz laleite kai hütósz poi-eite hós dia nómu eleütheriasz mellontész krineszthai.*” A szabadság szó teológiai fogalma némileg eltér közkeletű világi, folyton változó politikai tartalmától, de két jelentése komplementer: egy eszményi helyzetben átítatja, dúsítja, erősíti egymást. Az üdvösség biztos tudatában élt evangéliumi élet belső szabadsága és a félelem nélküli társadalmi cselekvése. Erőt adott, ha igazodtam hozzá.

Életem végig szolgálatokban telt el. Egy kontinentális expressz útjához hasonlítanám. Nekivág a szerelvény térben és időben szigorúan kimért útvonalának a keleti parton, de valahol egy híd leszakadt, s a vonatot mellékvonalakra terelik. El-elakadva kanyarog tovább, de ott éppen egy felhőszakadás mosta el a töltést, lógnak a sínek a levegőben, s várni kell, sokat kell várni, amíg új töltést hordanak alájuk. Visszatalál fővonalára, de orra

előtt két mozdony ütközött, s kerülnie kell. Havasok következnek, hegyomlás a pálya mentén, s a vonat megint vár. A harmadik országban polgárháború tört ki, a szerelvény körül lövöldöznek, hidat robbantottak, s várnia vagy kerülnie kell. Földrengés, a sínek összekuszálva, a híd berogyott, az alagút beszakadt: újabb várakozás. Az expressz tovább fúrja magát a térbe, ahogy lehet, mindig úgy, ahogy lehet, s közben átminősítik személylétét, teherre, löszeressé; megviselten, hatalmas késéssel, golyóktól sebzett oldalakkal vonszolja be magát a földrészt nyugati partjára. Futását elvégezte, sóhajt fel Pállal, és megáll. Terheit leadja, lehúzza áramszedőjét, és hatalmas légrobbanással kifújja magából a levegőt. Akik hetven felé járunk, vagy túl is vagyunk rajta, mind megéltünk ilyen dolgokat.

Álmom, hogy a szabadság bibliai és világi fogalma végre eggyé váljék. Csúszkálnak egymás fölött, alatt, mellett, kullognak egymás mögött és előtt, de eggyé sehogy sem tudnak olvadni. Bent szabad vagyok, de szavak, szándékok és törvények sorompóiba ütközöm, államom parlamentje és kormánya leginkább tilalmakban és elvonásokban gyakorolja uralmát.

A díjazott köszönetet mond. Mögötte: Tőkés László, Erdélyi Géza és Lengyel Szabolcs

Tilt szavakat, fogalmakat, gondolatokat, tankönyveket, nem ad vissza elorzott vagyontárgyakat, diszkriminál. Nem segít, hogy szabadon kibontakozzam, az Úr akarata szerint, amilyenek Ő teremtett, hanem rágalmaz, gáncsol, szid, gyűlöl, korlátoz, olykor fenyeget. Úgy már nem teheti, ahogy eddig művelte, teszi hát amúgy, mert arra nincs európai tiltó paragrafus.

Nincsenek illúzióim, de „aki dudás akar lenni...” és „dolgozni csak pontosan, szépen...” és „nyugalmasan terem...” és „Úgy szóljatok és úgy cselekedjete, mint akiket a szabadság törvé-

nye fog megítélni”, mondogatom magamban, ha nagyon nehéz. Idézhetem a Jakablevél 1. részének 25. versét is: „De aki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad amellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén, az boldog lesz az ő cselekedetében.”

Külön öröm számomra, hogy a Tőkés László-díjat itt, Kisvárdán vehetem át. Anyai dédszüleim, Bakó Károly tiszteletes úr és a szomszédos Gyulaháza temetőjében pihennek, nagyanyám ott látta meg a napvilágot, kislánykori arcképe Szabó Endre kisvárdai műtermében készült, az a Molnár Katinka pedig, aki édes nagymám korai sátoraljaújhelyi halála után három árváját anyai pártfogásába vette, majd édesanyám tragikus halála után mint pótnagymama rólam is gondoskodott, a szabolcsbákai lelkipásztor, Molnár Miklós nyolc gyermekének egyikeként nőtt fel, és vállalt áldozatot értünk. Telkibányától, édesapám szülőfalujától Beregszászig az ungi, beregi Tiszahát, Szabolcs és Szatmár megye őseim nyomaival is gazdagabb; terhes volna felsorolnom szolgálatuk helyszíneit, szoltam már róluk egy 1987-es Confessio-számban. Itthon vagyok ebben a fájdalmasan szép, elesett ös-

tájban; munkám, hivatásom, szolgálatom a Felvidék magyarjaihoz köt, de gyökereimmel és lényegemmel itt, ezen a tájon vagyok otthon.

A nagyon megtisztelő Tőkés László-díjat kissé zavartan, de hálásan köszönöm. Isten áldja meg névadóját, adományozóit, hitvesemet, aki a legválságosabb időkben is támaszom volt, áldja meg mindnyájunkat! Köszönöm.

Koncsol László

(Elhangzott 2009. június 28-án a kisvárdai református templomban.)

„Imasátras” vallomások a Csillagpontról

A Fadd-Domboriban július 21-e és 25-e között megrendezett Csillagpont református ifjúsági találkozón mintegy 2500 résztvevő volt, akiknek irdatlan mennyiségű program közt kellett magukat „beosztaniuk”. Erre kevesebb módjuk volt az imasátras szolgálatot vállaló fiataljainknak, de azért „megérte”. Bizonyosságul (és talán kis kárpótlásul) az alább közreadott vélemények szolgálhatnak. (A szerkesztőség)

Az idei Csillagpont egyik különleges fénypontja lett a felvidéki fiatalok által létrehozott imasátor. A sok-sok apró szobából álló „szent hely” alkalmat adott az elcsendesedésre a nap bármely percében. A helyiségek berendezése folyamatosan gazdagodott, így a törzsvendégek is mindig találtak benne valami újat. Nemcsak az imád-

én is kaptam meghívót a Magyarországi Református Egyház szervezésében a Tolna megyei Fadd-Domboriban július 21-e és 25-e között megtartott, Csillagpont elnevezésű ifjúsági találkozóra. A meghívás ugyan az egész hétre szólt, de engem mégis főként a 24-én megtartott kerekasztal-beszélgetés érintett, amelynek témája a Magyar Református Egyház megalakulása volt. Teendőimből kifolyólag csupán erre a napra terveztem ottlétemet, bár a táborok, az ifjúsággal való együttléte mindig is vonzott.

A déli órákban érkeztem, s már a bejáratnál jólesően konstatálhattam, hogy egyházunkból is vannak jelen fiatalok. A tábor területére lépve egyre-másra ismerős arcokat vettem észre, és

köszöntésekre válaszoltam. Később megtudtam, hogy a több mint kétezer-ötven résztvevő közül az egyik legnépesebb tábor a felvidéki reformátusoké, hisz körülbelül száznyolcvan érkeztek. Valaki vonattal, mások személyautóval, sokan pedig a Fial Reformátusok Szövetségének az autóbusszával.

A jelenlévő riporterek arra a kérdésre keresték a választ, hogy ébredés van-e a Felvidéken, mivel igen nagy aktivitás mutatkozik fiataljaink részéről. Bekapcsolták a szervezésbe, mindenből kiveszik

ság sátra volt ez, bibliaolvasásra, véleménycserére, elmélkedésre, aktív válaszadásra is lehetőséget adott az elmésen kialakított lelki hajlék, ahol egyénileg lehetett megélni a közösség áldásait.

Olasz Tímea (Kárpátalja)

*

A legszebb élményem az imasátorhoz kötődik. Hagyományosan nem szeretem azokat a helyeket, ahol emberek felügyelik az imádkozást. Szeretek keresni egy garantáltan belső szobát, aminek talán még ablaka sincs, ott szeretek imádkozni. Furcsa gondolat volt, hogy bemenjek egy sátorba, ahol mások is vannak, és azt a kapcsolatamat, amit senkinek a világ összes kincséért nem adnék ki, mert ettől függ az életem, azt másokkal megosztom.

Köszönet a fiataloknak!

a részüket, programokat szerveznek, egy összefogott közösségként működnek, sőt a tábor lelkiségét is alakítják komoly hozzáállásukkal. Jelentős szerep jutott az imasátoroknak, amelyet az ifjaink állítottak fel és működtettek. Nekem is lehetősé-

gem volt végigmenni a sátor szobáin, amely tulajdonképpen a zajos tábori élet kellős közepén egy csendes szigetet jelentett, ahol bárki – vezető segítségével vagy anélkül – odafigyelhetett szíve indulataira, a megváltás útjára, saját vágyaira és óhajításaira; s biztos vagyok benne, hogy sok heves, ifjú szív nyugalmat talált ott.

Örültem a felvidéki résztvevőkkel rögtönzött találkozónak is az étterem helyiségében, ahol elbeszélgethettünk a tábori életről, a tapasztalatokról, meglátásokról.

De legyünk bátrak, bementem. Szőnyeggel volt leterítve, cipő nélkül kellett bemenni. Egész japános hangulata volt a helynek. Párnák voltak, és toll-papír mindenütt. Sok-sok függöny választotta el egymástól bent a szobákat, tereket, folyosókat. Sikertől abban a pici sátorban megoldaniuk, hogy egyszerre tíz ember is végigmehetett úgy, hogy mindenki egyedül volt benne, ha akart. Kérdések voltak felírva, ígék; kérdeztek Jézusról, kérdezték, mit szeretnénk kérni, miért vagyunk hálásak. Fel voltak sorolva bűnök is, hátha valamelyik tükrében magunkat is meglátjuk. Gyönyörűen megoldották a megváltás-élményt benne: egy fekete szobából lehetett egy piros ajtón átlépni egy fehérsárgás szobába, ahol Jézus állt a középpontban.

Az imasátor volt az a hely, amiben csalódtam, nagyon kellemes csalódás volt! Köszönöm a készítőinek.

Csillagpont-rendezői szemmel:
Horváth Gabi

Örültem a lelkipásztoroknak, akik egyedül vagy családosan vállalták az utat és fiatalokat hoztak magukkal.

Konstatáltam, hogy az Ige szolgálatában végzett alázatos munka meghozza gyümölcsét. Mert ha mások meglátják az ifjúságunk életében az Isten iránti buzgalmat, a tenni akarást és az odaszánást, akkor azt hiszem, kimondhatjuk: ébredés van. Ezt mindenképpen Istentől kapott ajándékként kell fogadnunk, és imádkozunk azért, hogy a fiatalok hevessege és tüze mellé adjon megfontoltságot, türelmet és bölcsességet, hogy világossá váljon az, hogy

„...mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarat” (Róma 12,2b).

Jó volt mindezzel szembesülni, és még

most is örvelezem annak, hogy az egyház kebelén felnövekvő ifjaink egyre öntudatosabbak a Krisztus követésében, meggyökereznek a hívő, öntudatos életben, és remélhetőleg nem hányja majd őket ide s tova „...a tanításnak akármilyen szele, az embereknek álnoksága által, a tévelygés ravaszágához való csalárdság által” (Ef 4,14b).

Hála és dicsőség ezért Istennek, és köszönet a fiataloknak!

Fazekas László

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa a 4. ülésén, amely 2009. július 1-jén Hanván volt, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Jóváhagyta a rimaszombati Egyházi Iskolai Étterem 2008. évi zárszámadását, és engedélyezi, hogy a 2008. évi 58 690,35 szlovák korona nyereség teljes egészében az étterem egyéb alapjába kerüljön bevezetésre.

– Jóváhagyta a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium 2008. évi zárszámadását, és engedélyezi, hogy a 350 588,47 szlovák korona hiány az alaptőke terhére kerüljön lekönnyítésre.

– A diakóniai alaphoz benyújtott pályázatokat véleményezésre megküldi a Diakonia Reformata nonprofit szervezet igazgatótanácsának.

– A Gyülekezeti ének-zene a Kálvin-évben című pályázatra beérkezett pályamunkák kiértékelésének eredményét a Süll Kinga egyházzenész által javasolt feltételekkel jóváhagyta, és a bemutatott, megfelelő számlák ellenében az egyházzenei alapból engedélyezi a megítélt összegek folyósítását a kedvezményezett egyházközségek részére. A pályázók értesítésével és a kifizetések felügyeletével Süll Kinga egyházzenészt bízta meg.

– Hozzájárult ahhoz, hogy a Jókai Református Egyházközség a kérelmében megnevezett földterülete(ke)t elcserélje és értékesítse, illetve ahhoz, hogy az értékesítésből befolyt összeget – 33 193,92 eurót (1 millió koronát) – teljes egészében földingatlan vásárlására fordítsa.

– Mivel a Református képeslapok Nagy-Magyarországról anno című, a kolozsvári Misztótfalusi Kis Miklós Református Sajtóközpontban készülő könyv előállítási költsége megnövekedett, egyházunk csak a már kifizetett 200-szor 3200 forint összegért járó példányszámot (azaz 128 db-ot) veszi meg.

– Jóváhagyta 8000 euró kölcsön folyósítását a Komaróci Református Egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2014. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5%-ban szabja meg. A kölcsön kizárólag a templom felújítására használható.

– Jóváhagyta 12 000 euró kölcsön folyósítását a Vásárhelyi Református Egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2014. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5%-ban szabja meg. A kölcsön kizárólag a lelkészlak felújítására és bővítésére használható.

A Zsinati Tanács 4. üléséről

– A barsi egyházmegye esperesének jelentése alapján megállapítja, hogy a Lévai Egyházi Gimnáziumban lefolytatott igazgatóválasztás során több ponton is meg lett sértve egyházunknak a közoktatásról szóló 1/2000-es számú törvénye. A törvény 13. § (5) bekezdése előírja, hogy igazgatónak csak konfirmált és aktív református egyháztag nevezhető ki, a törvény 11. § (6) bekezdése értelmében pedig az alapító-fenntartó az iskolaszékbe csak három képviselőt választhat, negyedik képviselő választására nincs jogosultsága. A Zsinati Tanács felszólítja a lévai egyházközséget, hogy saját hatáskörében gondoskodjon arról, hogy a Lévai Egyházi Gimnáziumot a közoktatási törvény 13. §-a értelmében törvényesen kinevezett vagy megbízott igazgató vezesse. A Zsinati Tanács felhívja az egyházközség figyelmét, hogy az iskolatanács és az iskolaszék az iskola két külön szerve, az előbbit az állami törvények értelmében kell felállítani, utóbbi összetételét és hatáskörét az egyházi törvények írják elő.

– Megbízta Marián Hamari püspökhelytest és Rákos Loránt zsinati tanácsost, hogy mérjék fel, milyen tartalommal, előnnyel és anyagi következménnyel jár egyházunknak az egyes egyházi szervezetekhez való tartozása. A Zsinati Tanács a felmérés után dönt az egyes szervezeti tagságok fenntartásáról és az ezzel járó tagsági díjak befizetéséről.

– A Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa Diakóniai Bizottságába Buzala Szilviát delegálja; akadályoztatása esetén pedig Szabó Annamariát.

– A Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa Teológiai Bizottságába Görözdí Zsolt dunaszerdahelyi lelkipásztort delegálja.

– Rákos Loránt zsinati tanácsos felterjesztése nyomán jóváhagyta a június 18-án és 19-én megtartott I. és II. lelkész-képesítő vizsga eredményeit, a sikeres vizsgát tett lelkipásztoroknak pedig érvényesítette a teljes lelkész-képesítésüket.

– Egy évre, azaz a 2009/2010-es tanévre meghosszabbította Édes Enikő, az Alistáli Református Egyházi Alapiskola igazgatója megbízását.

– A Zsinat őszi ülésének időpontját 2009. október 22–24-re tűzte ki. Október 20-án és 21-én a lelkésszentelést megelőző csendesnapok, 22-én pedig lelkésszentelés lesz (Rimaszombat, 16 órától).

– Jóváhagyta a Magyarbódi Református Egyházközség tulajdonában lévő 771-es számú tulajdonlapon vezetett 759-es

számú parcella (3442 négyzetméter) eladását – az Abaúj-tornai Református Egyházmegye közgyűlésének határozatával egyetértve, vagyis az egyházközségnek az eladni kívánt 34,42 ár külten található földterület eladásából származó bevételét egy 50 ár kiterjedésű beltelek megvásárlására kell fordítania.

– Hozzájárult Szökéné Orémus Zsuzsanna megválasztásához a Harmaci Református Egyházközségbe.

– Hozzájárult ahhoz, hogy Nagy Ákos Róbert esperes – mellékállásban – betöltse a hanvai Diakóniai Központ igazgatói tisztét.

– A Jánosi Református Egyházközségnek 750 euró segélyalapi rendkívüli építkezési segítyt ítelt meg.

– Jóváhagyta 4000 euró kölcsön folyósítását a Lasztoméri Református Egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2014. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5%-ban szabja meg. A kölcsön kizárólag a leendő imaház tetőszerkezetének felújítására használható.

– Jóváhagyta, hogy a Komáromi Református Egyházközség a tulajdonában lévő 10049/1-es parcellaszámú, 7978 m² nagyságú területből 25 m² nagyságú területet 43,02 euró/m² áron eladja.

– A különböző konferenciákra és ünnepségekre történő delegálási jogkörrel a Zsinati Elnökséget, operatív jelentőségű esetekben pedig a püspököt és a főgondnokit hatalmazza fel.

– A Partnerhírféle bizottság tagjainak körét a következőképpen állapította meg: Marián Hamari, Süll Kinga, Somogyi Alfréd, Orémus Zoltán és Rákos Loránt.

– Tiltakozását fejezi ki a közelmúltban módosított nyelvtörvény ellen, ami egyértelmű durva beavatkozást jelent olyan alapvető személyi és emberi szabadságjogokba, amelyek a polgároknak alkotmányosan és nemzetközi szinten is biztosítottak, de legalábbis mindenképpen annak kellene lenniük egy demokratikus jogállamban. Egyházunk minden tagját arra buzdítja, hogy bátran éljen az anyanyelvhez kötődő, veleszületett szabadságjogával, amely elidegeníthetetlen joga egy demokratikus állam polgárának; természetesen mindezt annak elismerése mellett, hogy az államnyelv ismerete a Szlovák Köztársaság minden állampolgárának ajánlott. A Zsinati Tanács e határozat értelmében elrendeli a tiltakozás pontos megszövegezését és publikálását.

„Mert mi Isten munkatársai vagyunk, ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok” (1Kor 3,9).

A Lévai Református Egyházközség, pontosabban az egyházi gimnázium adott otthont a Barsi Református Egyházmegye 2009. június 14-én megtartott presbiteri konferenciájának. A mintegy hatezer lelket számláló, harmincöt anyaegyházközséggel rendelkező, nagy múltú és sok küzdelmet megélt barsi reformátusok közössége és annak presbiteri fontosnak érezték, hogy részt vegyenek ezen a konferencián, hisz egyházmegyénk gyülekezeteinek megerősödése csak összefogással, közös gondolkodással, egymás szolgálatának a megerősítésével érhető el.

Az alkalmat **Kiss Pál** esperes áhitata és gondolatébresztő, bevezető szavai nyitották meg. A konferencia első részében **Szabó Dániel**, a Magyar Református

Szabó Dániel előadás közben, mellette: **Bihary György**

Presbiteri Szövetség elnöke szólt a keresztény ember és közösség identitásáról, az egyháznak és az őrállóknak az egyházban és a világban betöltött szerepéről. A jelenlévő mintegy száz barsi presbiter a krisztusi, bátor, lelkes és odaadó szolgálatra buzdította.

Léva

Van igény a presbiteri szövetségre

A konferencia második részében **Szilágyi Sándor** főtitkár felvázolta a kb.

vezetője. Célunk egy jól szervezett presbiteri szövetség létrehozása a barsi egy-

ezeröttszáz taggal rendelkező szövetség felépítését, céljait és feladatait. Hangsúlyozta, a szövetség legfontosabb célkitűzései között szerepel a presbiterek hitre jutásának a segítése, hitük elmélyítése, ismereteik bővítése, feladataik segítése, kapcsolatok építése, a lelkipásztori munka segítése.

Bihary György, az észak-pesti területi szervezet elnöke a presbiterek mindennapi gondjairól szólt. A főti gyülekezet életéből kiindulva arról beszélt, miként tud egy presbiter személyes példa lenni saját családjá és közössége életében. Felolvasott egy együttműködési nyilatkozatot is, amellyel segítő kezét kívánnak nyújtani a barsi egyházmegyének a presbiteri szövetség megalakításához. A nyilatkozatot egyházmegyénk részéről **Tóth András** gondnok látta el kézjegyével.

A mostani alkalom egy út kezdete – jegyezte meg **Dálnoky Ernő** hontvarsányi gondnok, a konferencia szervezője és le-

vezetője. Célunk egy jól szervezett presbiteri szövetség létrehozása a barsi egy-

házmegyében, amit a jelenlévő presbiterrek egyhangúan támogattak.

A konferencia szünetében és végén a helyi gyülekezet lelkes presbiteri gondoskodtak arról, hogy mindenki jól érezhesse magát. Hisszük, ez a délután sok impulzust, meglátást és cselekvésre ösztönző erőt adott presbiterieknek és lelkészeinknek a helyi gyülekezeti élet megelevenítéséhez. Konferenciánkkal szerettük volna köszönteni Kálvin János születésének 500. évfordulóját, ezt a csodálatos jubileumi évet, akárcsak a Debrecenben újra egyesült Magyar Református Egyház közösségét.

Dálnoky Ernő

Kassai Gyula

visszaemlékezve, de mostani gyülekezete életéből is.

A vallásgyakorlás során kiemelt szerepe van az imádságnak, éneklésnek és az istentiszteletnek. Az imádság jelenti a kifelé és befelé fordulást, a lelki tisztálkodást, erősíti a lelki küzdőképességet, s feszültségoldó hatással is bír. A templomi éneklés Isten csodálatos adománya, mert a zene sok rossz gondolatot elűz. Az istentisztelet pedig kapcsolatot teremt az érzékelhető és természetfeletti világ között, rendszert ad az életnek, kiszámíthatóvá teszi a jövőt Isten ígéje által. Közösségi élményt, rítusokat és szimbólumokat ad az egymással és Istennel való kapcsolat teljesebb megéléséhez.

Az előadást élénk beszélgetés követte. „Csak Istenben nyugszik meg lelkem; tőle van az én szabadulásom” (Zsolt 62,2).

Mixtaj Johanna

Rozsnyó

A lelki egészség fontossága

2009. június 16-án a református alapiskola éttermében **Milen Erzsébet** felelő lelkipásztor *A spiritualitás és a vallásgyakorlás szerepe a lelki egészségben* címmel tartott előadást, melyen gyülekezetünk presbiteri és iskolánk pedagógusai vettek részt. Az előadás témája a mentálhigiéné volt, vagyis az, hogy hogyan őrizhetjük meg lelki egészségünket.

Napjainkban sokat foglalkoznak ezzel a problémával az orvosok, pszichológusok, mert egyre több a lelkileg sérült ember. A különféle terápiás kezelésekkal, gyógyszerrel, tanácsadással azonban nem mindig érik el a kívánt eredményt.

Az előadó elmondta, hogy a hit gyakorlása mivel és hogyan támogatja lelki e-

gészségünket – szembeállítva azzal a tudományos felfogással, amely szerint a vallásosság negatív hatással van az emberi lélekre. Felmérések bizonyítják, hogy a vallásosság visszaszorításával mennyire elszaporodott a bűnözés, a lelki betegség, deviancia. A hitben élő emberek között viszont sokkal kevesebb a depressziós, az alkoholisták, ritkábban fordul elő szív- és érrendszeri megbetegedés. Tehát a vallásgyakorlás egészségvédő faktornak bizonyul. A mély hit, az átélt vallásosság hatalmas erőtartalmat biztosít az egyénnek, de a közösségnek is. A közösséghez tartozás érzése segít a krízisek megoldásában, a fájdalmak elviselésében. Az előadó sok példát sorolt fel szülőfaluja szokásaira

Június 20-án a Kálvin-ünnepségek keretében érdekes előadást szervezett a pozsonyi református gyülekezet vezetősége: *Horváth Erzsébet*et, a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem tanárát, a Ráday Levéltár igazgatóját hívta meg, hogy tartson előadást Kálvin János életéről és munkásságáról.

A hallgatóság – református egyháztagok lévén – ifjúkora óta ismeri Kálvin életének és munkáinak fontosabb adatait, de annyi új információt kapott róla, hogy az előadás alatt észre se vette az idő haladását. Szó volt Kálvin gyermekkoráról, tanulmányairól. Arról, hogy előbb jogot tanult (ami később az egyház szervezésénél sokat segített neki), majd a teológia elvégzése után hamar ismert teológus lett.

Nagyon érdekes és fontos volt az előadásnak az a része, amelyikben az előadó megvilágította Kálvin szerepét a Szervét Mihály-ügyben. Abban az időben – és később is – sokan azzal vádolták Kálvint, hogy másfajta hitbéli nézetei miatt ő küldte Szervétet máglyára,

Pozsony

Két örömteli nap

tehát úgy járt el, mint a katolikus inkvizítorok. Az előadásból kiderült: Kálvin ugyan igyekezett Szervétet meggyőzni tévedéséről, de a máglyára ítéletet a genfi városi tanács hozta meg (ahol Kálvinnak szavazati joga se volt) további három protestáns város jóváhagyásával.

Az előadás befejezése előtt az előadó röviden ismertette a **Fazakas Sándor** szerkesztette, *Kálvin időszerűsége* című könyvet (recenzióját olvashattuk a Kálvinista Szemle májusi számában A. Kis Béla tollából), megemlítve, hogy az egyik témát a gyülekezetünk lelkésze írta.

A másnap, a vasárnap sem telt hitbéli öröm nélkül. A délelőtti istentisztelet után délután úrvacsorára gyülekeztek a gyülekezet idős, nyugdíjas tagjai. Majdnem annyi volt az úrvacsorázó, mint némely sátoros ünnep alkalmával. Az úrvacsora után az összegyűltek még megálltak a templom bejárata előtt, hogy az előző alkalmakhoz hasonlóan most is készüljön közös fotó. Utána levonultak a klubhelyiségekbe. (Azért kettőbe, mert

egybe már sajnos az idős tagjaink nem férnek be. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezet tagsága öregszik – ezért a „sajnos”. Másrészt szép, hogy ennyien ragaszkodnak a gyülekezethez.)

A szeretetvendégség jó arra, hogy a félmillióra duzzadt nagyvárosban szétosztottan élő egyháztagok jobban megismerhessék egymást. Amíg a gyülekezet asszonytagjai által összehordott finomságokat csipegetik, elbeszélgethetnek egymással. Elmondhatják egymásnak örömeiket és bánatukat, hiszen tudjuk: a megosztott bajt könnyebb elviselni, a megosztott öröm nagyobb öröm. Mivel ilyenkor együtt vannak a magyar és szlovák ajkú gyülekezeti tagok is, így ők is jobban megismerhetik egymást.

A szeretetvendégség közös imával és három egyházi ének elénekelésével végződött. Az utolsó ének így kezdődött: „Isten velünk, viszontlátásra! / Boldog útajain kegyesen / Hű kezével Ő vezessen; / Isten velünk, viszontlátásra!”

Id. Cséplő Ferenc

Lakszakállas

Hálaadás és könyörgés áldásért

„Harcold meg a hit nemes harcát, ragadd meg az örök életet, amelyre elhivatál, amelyről vallást tettél szép hitvallással sok tanú előtt” (1Tim 6,12).

A Lakszakállas-szilasi Református Egyházközösségben 2009. június 21-én első alkalommal tartottak találkozót a több mint ötven évvel ezelőtt konfirmáltak-

templom a jubilánsokkal és családtagjaikkal.

Varga László lelkipásztor prédikációja a következő alapigére hangzott el: „Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt, aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt majd én is

nak. A presbitérium rendelkezésére álló adatok ugyan hiányosak voltak, de úgy tűnt, a fáradozás nem volt hiábavaló, mert a nehézségek ellenére több mint kilencven meghívót küldtek szét, s a megadott nap délutánján szinte megtelt a

megtagadom mennyei Atyám előtt” (Mt 10,32–33). Kiemelte a hálaadás fontosságát, hisz mindenkinek hálás szívvel kell Isten felé fordulnia az eddig kapott időért, valamint azért a lehetőségért, hogy újra együtt tehetek vallást hitükről. A

prédikációt követően egy kislány az alkalomhoz illő énekkel köszöntött mindenkit, amely arra utalt, hogy Istenhez mindig vissza lehet térni, mert az ő szeretete sosem fogy el.

Ezután az emléklapok átadására került sor. A nevek felsorolásakor tudatosult a jelenlevőkben, hogy milyen sok testvér nincs már közöttünk. Úgy kell rájuk gondolni, hogy Isten őket már magához hívta az országába: „Ha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy vele együtt élni is fogunk” (Róma 6,8). Az ifjak énekcsoportja, továbbá a nemrégiben alakult református női énekkar is szolgált e szép ünnepen: szeretettel énekeltek el a *Tégys Uram, engem áldássá* című éneket.

A szeretetvendégségen a meghívottak önfelédten beszélgettek gyermekeikről, unokáikról, dédunokáikról. Mintha mindenki visszafiatalodott volna, és nem gondolva a betegségeikre, csak mondták egymásnak a történeteiket. Néhányan rég nem látták egykori tanuló társukat, afféle osztálytalálkozó is volt ez. Nem tudni, hogy közülük ki tartott Istennel az élete során, de ezen a napon érezhető volt az Úr jelenléte. Jó volt az alkalom arra is, hogy akik egykor Krisztussal kezdték meg életútjukat, hitükben megerősödve Isten áldásával éljék életük hátralevő napjait.

Bartholos Andrea

Kistárkány

Tűnődések egy emléktábla kapcsán

Mintha lassan-lassan eltűnőben lenne az Isten félelmében végzett alázatos szolgálat – hirdette többek között **Fazekas László** püspök június 21-én, a kistárkányi református templomban tartott emléktábla-avató istentiszteleten. Aggodalomra adhat okot, nem pedig ünneplésre, ha egyházunk első embere ilyen gondolatot foglal bele igehirdetésébe. Pedig valóban lényeges dolgok, hitünk alapját érintő igazságok, hagyományok, a lelkipásztori és presbitéri kompetenciákat egyértelműsítő szolgálataink vannak tűnőben. Ha pedig valami tűnik, azon a keresztyén embernek tűnődnie kell, ez a minimális kötelessége. A tűnődés alatt természetesen most a hagyományosan bibliaolvasásnak, igei vezetésnek, imádságnak nevezett keresztyén gyakorlatot értjük.

Az Úr összesen négy ilyen tűnődéssel is megajándékozott bennünket ezen a vasárnapon. Hála neki, a templom megtelt, és a négy falut is felölelő, egy pásztorlás alá tartozó közösségek együtt gondolhattak az előttük járó, őket sok évtizedig pásztoroló néhai lelkészekre.

Nem hagyományos módon és nem hagyományos összetételben dicsértük ezen a napon Istent. Hiszen a meghívást elfogadták és a szervezésben, az anyagi dolgok rendezésében is meghatározó részt vállaltak az emléktáblán is szereplő, szolgálattal színtel a gyülekezet egész századik századi történelmét meghatározó lelkészek (**Horkay Barna** és **Kún Ist-**

Több mint kétórás gyülekezeti alkalomra már azt szoktuk mondani, hogy súrolják az unalom határát. A mi esetünkben (több jelenlévő véleményével is iga-

Az emléktábla leleplezése

zoltan) ez nem lett igaz. Az istentisztelet menetét ugyanis nemcsak énekeink frissítették, hanem gyülekezeti kórusunk szolgálata is. Négyféle igei szolgálatot is hallhattunk. Először egyházunk püspökének már idézett igehirdetése szólította meg a jelenlévő testvéreket Jézus jól ismert példázatának kérdésével: „Kicsoda hát a hű és bölcs szolga, akit az ő ura gondviselővé tett az ő háza népén, hogy a maga idejében adjon azoknak eledelt?” (Mt 24,45). Az igehirdetést gyermek- és fiatalok emlékfószlányok szőtték át, utalva az egykori kántortanító édesapára és a helybeli lelkipásztor testvéri kapcsolataira. Majd **Fazekas Ágnes** tornaljai lelkipásztor tanúságtétele következett. Több, az életét és szolgálatba indulását is meghatározó bibliai részre utalva beszélt személyes indítatásáról. Világossá tette, hogy mikor Isten igéje indít, vezet, em-

lékeztet, akkor ez gyakran egy konkrét emberen keresztül történik. „Nap mint nap hálát adok Istennek a megtett útért, melyen hordozott és vezetett. De ebben a megtett útban ott vannak azok, akiket Isten adott számomra, hogy neveljenek, hogy tanítsanak, hogy példát mutassanak arra, hogy érdemes Istenben hinni.

Milyen boldog az, akinek van kitől tanulnia!” – adott hálát beszédében a lelkész.

Néhai **Kún István** leányai ez alkalomra egy prédikációskötetet is kiadattak *Példát adtam néktek* címmel, melyben édesapjuk válogatott prédikációit, írásait és kordokumentumként néhány korabeli fényképet adtak közre. A kötetet **Szopó**

Ferenc szentesi lelkipásztor ismertette, aki elmondta, hogy csak akkor hal meg valaki, ha senki sincs, aki példázatos szavaira visszaemlékezne.

Az istentiszteleti részt **Molnár Elemér** esperes emléktábla-avató beszéde és áldása zárta. Történelmi adatokra hivatkozva és igei alapra helyezve beszélt az emléktábla jelentőségéről: „Az Igének engedelmeskedve – »Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik Isten Igéjét hirdették nektek« – most egy emléktáblát leplezünk le. E táblán négy lelkipásztor neve és az itt eltöltött szolgálatuk ideje található. Bizonyára többen is voltak, de akiknek a neve idekerült – emberi véleményünk szerint – a leghűségesebbek. Név szerint: **Barátosi Porzso Ádám** (1788–1830) – 42 év; **Máté János** (1841–1898) – 57 év; **Horkay Barna** (1907–1940) – 33 év; **Kún István** esperes (1941–1994) – 53 év. Figyelembe véve ezeket a számokat, valóban elmondhatjuk, hogy a leghűségesebbek... Akiknek életéért, szolgálatáért most kifejezzük hálánkat és emléküket ilyen formában is őrizzük, róluk elmondhatjuk, hogy ők is »hitünk hősei«, mert Igéjével Isten küldte, vitte és vezette őket ezekben a gyülekezetekben.”

A tölgyfából készült emléktábla a szószékkel szemben kapott helyet, és **Ferencz György** nagykaposi faragómester keze munkáját dicséri.

Köszönet illeti a helyi gyülekezet vezetőségét, presbitériumát, a munkába és szervezésbe bekapcsolódott testvéreinket, akik imádsággal és fizikai munkájukkal dicsérték az Urat. Köszönjük a község önkormányzatának, hogy az istentisztelet után gazdagon terített asztalt biztosított. Hálát adunk Istennek, hogy tűnődéseinkben megáldott és olyan szolgákat, olyan sáfárokat adott erre a vasárnapra, akik idejében adtak eledelt, akik a jövőre nézve tápláltak mindannyiunkat.

Tarr Ferdinánd

Molnár Elemér esperes és Tarr Ferdinánd helybeli lelkipásztor

ván) leszármazottai. A kis- és nagytárkányi anyaegyház, valamint az ág- és tiszacsérnyői leányegyházak presbiterei is majdnem teljes létszámban jelen voltak. Megtiszteltek bennünket a négy gyülekezetből a lelkész pályát választott szolgatársak is, akiket külön-külön is köszönhetünk az úrasztalánál.

„...emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr” (5Móz 8,2).

Más gyülekezetek példáját követve született meg presbitériumunk szívében a vágy: szervezzük meg az 50–60 éve és régebben konfirmáltak találkozóját. Hosszas előkészület előzte meg a megvalósulást. Hiszen sokakról nem is tudtuk, hova kerültek. Telefonkönyvekben kutattunk, rokonságban kérdezősködtünk, interneten kerestünk, mire ki tudtuk küldeni a közel száz meghívót.

Június 21-én a berzétei templom megtelt hajlott hátú, ráncos arcú, de csillogó szemű, ősz hajú emberekkel. Mindenki ott volt az elfogódottság: hány éve nem látták egymást, hány éve nem voltak sokan ebben az ősi templomban! Mésziről jött testvéreink a régi helyükre ültek, s az Úr Lelkétől megérintve, csöndben hallgatták az új orgona gyönyörű hangját, mely a régi orgona felújított szekrényéből szólalt meg. Az igehirdetés szolgálatát **Mudi Róbert** lelkész végezte, aki az 5Móz 8,2 alapján köszöntötte az egybegyűlteket. Emlékeztette őket: Isten volt az, aki megtartotta őket a nehézség és gondok között is, és még ma is feladatot bíz rájuk.

„Az Úr megemlékezik mirőlünk és megáld minket...” (Zsolt 115,12). **Utoljára a Csillagponton találkoztunk, és a sok programhoz, a körülményekhez képest sokat beszélgettünk: János a hosszú hónapok óta tervezett és Isten elé vitt távolkeleti missziós útjáról beszélt. Magához képest nem volt jó kedve, hiszen még nem vált egyértelművé, hogy melyik országba és pontosan milyen feladattal kell majd menniük, mindent itt hagyva, amit eddig a nagyvisnyói gyülekezetben és egyházában épített.**

Neki, a hatgyermekes családapának, hűséges férjnek sosem volt mindegy, hogy hogyan készül egy útra. Az sem, ha baráti látogatásra jöttek, az sem, mikor együtt vezethették a gyerekeket az evangélium felé egy nagyráskai angoltáborban, az sem, mikor Kistárkányba jöttek hozzánk evangelizációs napokra. Jó volt vele dolgozni, vele beszélni a lelkeszi feladatok nehézségeiről.

2009. augusztus 13-án, amikor hírét vettük, hogy negyvennégy évesen hazatért Atyjához, Jézusnak arra a szavára hirdetem az ígét,

A körösi gyülekezet énekkarának szolgálata, a presbitertestvéreink által elmondott versek emelték az ünnep hangulatát. Névre szóló emléklappal kedveskedtünk a jubileumot üülő „konfirmandusoknak”, akik Isten előtt tett fogadalmukat újra megerősítették a gyülekezet színe előtt, majd úrvacsorát vehettünk. Csodálatos volt! Sokak visszajelzése alapján kézzelfogható volt az Úr jelenléte. Legyen ezért övé a dicsőség! Az istentisztelet után szeretetvendégségre hívtuk idős testvéreinket. Az ünnepi asztalnál aztán előkerültek a régi, már megsárgult fényképek, melyeken keresték egymást, felidézve a gyermekkori emlékeket.

Boldog nap volt. Mindannyiunk szívében hála volt, hogy az Úr megengedte, hogy köszönthessük azokat, akik Áronokként tartják még ma is a fiatalabbak sokszor lankadó kezét. Nekünk, gömöri kis falvakban szolgáló lelkészeknek általában nem adatik meg az az öröm, hogy jól működő ifjúsági csoportunk, „ifink” legyen, ahol láthatnánk a befektetett munka gyümölcsét, áldásait. De tudunk foglalkozni azokkal a hűséges idős testvérekkel, akik évtizedeken keresztül oszlopos tagjai voltak gyülekezeteinknek, akiknek hite és tiszta bibliai látása ma is példa

VICTOR JÁNOS (1965–2009)

hogy nem adatik nektek más jel, csak a Jónás próféta jele (Mt 16,4). Számomra János élete Jónás életét példázta. A megtért igehirdetőét, aki a mai Ninivékbe is el tudta vinni a bűnbocsánat jó hírét, aki a halgyomrában, a halál torkában is tudott imádkozni, aki nem szégyellte Krisztus ügyét és gyakran saját fenntartásait sem a jelen egyház megtéretlen dolgaival szemben.

Békés és csendes volt temetése a hejcei temetőben augusztus 19-én. Békésen, az örök élet távlatában engedte el a szöszékről édes-

az ifjúság számára. Adjunk hálát értük az Úrnak! Foglalkozzunk velük, hisz ez is bizonyágtétel, s talán ez a mi utunk itt, Gömörben ahhoz, hogy szolgáló szeretetünkkel elérjük azt a kevés családtagot, unokát, fiatait, akik még megszólíthatók.

–mhj–

Szalóc

Jubileum

A szalóci gyülekezet 95. életéve betöltése alkalmából Isten iránti hálával köszöntötte **id. Csunyocska Istvánt**, aki

éveken keresztül presbitere, 1995-ig pedig gondnoka is volt az egyházközségnek. Örülünk, hogy Isten kegyelme ennyi időn keresztül hordozta, nagy nyomorúságok, a háború közepette és a szolgálatban is megtartotta. Az Úr áldását kérjük és kívánjuk ezután is életére.

Borzy Bálint–André János

apja, Victor István, mégpedig Ézsaiás szavaival: „Fiaid mind az Úr tanítványai lesznek, és nagy lesz fiaid békessége (54,13). Békésen énekeltek a zsoltárokat felesége és gyermekei, nagy békesség és Istentől nyert nyugalom szállt ránk, mikor egyenként búcsúzhattunk el a családtagoktól a temető kapujában.

Hálát adunk az Úrnak, hogy elég nekünk ez a békesség, hogy ez a nemes és egyszerű hit, amivel bennünket Jézus Krisztus megajándékozott, János családjának is támasza lesz az elkövetkező, embert próbáló napokban.

Kérjük mindazon lelkésztestvéreket, gyülekezeteket és gyülekezeti tagokat, akik adományaikkal támogatni szeretnék a lelkészcsaládot, hogy ezt az alábbi bankszámlaszámra tegyék meg – „Victor János” jelíggel: Poštová banka, 11881333/6500. Amint azt a Bibliaolvasó vezérfonalunk szerint olvastuk augusztus 14-én: „a mostani időben a ti fölöslegetek pótolja azok hiányát...” (2Kor 8,14a)

Tarr Ferdinánd

Kálvin-konferencia

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház és a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara Kálvin János születésének 500. évfordulója kapcsán konferenciát szervez.

Időpont: szeptember 15., 9 óra

Helyszín: az SJE Konferenciaközpontja (Komárom, Vársor 3.)

Résztvételi díj: 2 euró

Előadások: Kálvin János hatása a képzőművészetre, A kálvinizmus a magyar társadalomban, Liturgiai gyakorlatunk és Kálvin elképzelései, Református egyház-szervezésünk szempontjai.

Előadók: Békési Sándor, Tökéczki László, Zalatnay István, Kuti József, Görzdi Zsolt, Tarr Ferdinánd

Fórum: Hova jutottunk, avagy ki a jó kálvinista?

Az alkalom a komáromi református templomban 16 órakor kezdődő istentisztelettel zárul. Jelentkezni szeptember 11-ig a következő címen lehet: reformata@reformata.sk

Rendezvények a Kálvin-évben

Püspök a szószéken

Öt püspök evangelizációs szolgálata

Időpont: szeptember 7–13., 17 óra

Helyszín: Apáczaszakállas, református templom és gyülekezeti terem

Gondnoki csendesnap

Időpont: szeptember 13., 15 óra

Helyszín: Tornagörgő, református templom

Presbiteri konferencia

Időpont: szeptember 20., 14 óra

Helyszín: Szeszta, református templom

Gömöri kórustalálkozó

Időpont: szeptember 20., 15 óra

Helyszín: Rimaszombat, református templom

Presbiteri konferencia

Időpont: szeptember 26., 10 óra

Helyszín: Deregnyő, Tanulmányi Központ

Program: Dr. Börzsönyi József vetítéses előadása Kálvin életútjáról.

Templomszentelés, megemlékezés Kálvin Jánosról

Időpont: október 4., 14 óra

Helyszín: Barsbaracska, református templom

Igét hirdet: Fazekas László

Felkért előadó: Tökéczki László

Időközi püspökválasztás. Testvér-egyházkerületünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Közgyűlése június 19-i rendes ülésén jóváhagyólag tudomásul vette Tökés László lemondását a püspöki tisztségről, mivel ötéves időszakra EP-képviselővé választották. A közgyűlés a lemondás miatt időközi püspökválasztást rendelt el.

Beiktatás. Június 28-án a tussai református templomban Marián Hamari püspökhelyettes beiktatta tisztségébe az ondava-hernádi egyházmegye új elnökségét: Juraj Brecko esperest és Ján Janovčík gondnokot.

Hangverseny. Fekete Vince főgondnok és Fazekas László püspök július 3-án részt vett a budapesti Művészetek Palotájában a Református Énekek VIII. elnevezésű hangversenyen.

Cirill és Metód napja. A július 5-i állami ünnepen Fazekas László püspök a Szlovákiai Evangélikus Egyház Nyugati Egyházkerülete püspökének meghívására részt vett a berencsi várbán Cirill és Metód napja kapcsán hagyományosan megszervezett egyházkerületi napon. Rövid köszöntőjében hangsúlyozta: a két hittérítő nagysága abban is van, hogy a kereszt csodáját a nép nyelvén vitték az emberek elé. Az alkalmon megkoszorúzták azon gályarab prédikátorok emléktábláját (az 1939-ben ötvözetből készített és két éve tönkretett táblát 2008-ban márványból állíttatta vissza az evangélikus egyház), akik a várbán raboskodtak. Egyházunk püspö-

ke a szlovák kormány meghívására jelen volt a dévényi várbán rendezett központi Cirill-Metód-ünnepségen is.

Ökumenikus istentisztelet. A Gombaszögön július 11-én és 12-én a Csemadok szervezésében megtartott 51. Országos Kulturális Ünnepeken – idén először – ökumenikus istentisztelet is volt, amelyen egyházunkból André János szilicei és Molnár Árpád rozsnyói lelkipásztor szolgált.

Lelkészbeiktatás, parókiaszentelés. Július 12-én az ekeli gyülekezetben megtörtént Tanítóné Tusai Viktória megválasztott lelkipásztor beiktatása. A parókiaszenteléssel egybekötött alkalmon az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte.

Templomszentelés. Július 26-án az Új helyi Református Leányegyházközségben – Fazekas László püspök szolgálatával – hálaadó istentiszteletet tartottak az új templom megépítéséért.

Csendeshét. Fazekas László püspök nyitó áhítattal és előadással szolgált az augusztus 3-a és 7-e között Tahiban megtartott csendeshéten.

Közös szolgálat. Augusztus 19-én Fekete Vince főgondnok Fazekas László püspökkel együtt részt vett a pozsonyi magyar nagykövetség által a magyar államalapítás ünnepe alkalmából tartott fogadáson, másnap a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatala meghívására Budapesten a Kisebbségekért Díjak átadásán a Várszínházban, augusztus 21-én pedig Komáromban István király lovas szobrának leleplezésén (egyházunk püspöke meg is áldotta Győrfi Lajos karcagi szobrászművész alkotását).

Pályázat

A jókai Jó Pásztor Háza Gyermekotthon alapító és fenntartó Jó Pásztor non-profit szervezet igazgatótanácsa házaspárok részére hivatásos nevelőszülői tisztség betöltésére pályázatot hirdet. Olyan házaspárokat keresünk, akik a gyermekotthon területén lévő családi házban hivatásos nevelőszülőkként (munkaszerződéssel) a hatályban lévő gyámügyi és gyermekvédelmi törvény alapján hat gyermekről gondoskodnának (saját gyermek nem akadály).

A munkakör betöltésének feltételei: minimum középiskolai végzettség érettségi-vel, szociális érzület, rendezett és erkölcsös családi életvitel, az adott törvény alapján megszabott hatvanórás felkészítő tanfolyam (PRIDE) sikeres elvégzése.

Jelentkezni lehet írásban, telefonon, illetve személyesen: **Dobry Pastier n.o., Štermenská 585, 925 23 Jelka**, tel.: **031/7876 488** vagy **0903/416 244**, e-mail: dobrypastierno@stonline.sk

Az igazgatótanács nevében:

Dr. Gasparez Ivett

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkész hivatalokban.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.
A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: **930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.**

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk
Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 162/08